KOMMISSIONENS BESLUT

av den 23 februari 2011

om det statliga stöd C 48/08 (f.d. NN 61/08) som Grekland har genomfört till förmån för Ellinikos Xrysos SA

[delgivet med nr K(2011) 1006]

(Endast den grekiska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2011/452/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

med beaktande av det beslut genom vilket kommissionen beslutade att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget, [1] vad gäller stödåtgärd nr C 48/08 (f.d. NN 61/08) [2],

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I FÖRFARANDE

(1) Den 9 juli 2007 erhöll kommissionen ett klagomål i vilket påstods att Grekland hade beviljat två statliga stödåtgärder till förmån för Ellinikos Xrysos SA (nedan kallat *Ellinikos Xrysos*). Efter utbyte av information inledde kommissionen den 10 december 2008 ett formellt granskningsförfarande med avseende på de påstådda åtgärderna.

(2) Grekland lämnade den 23 februari 2009 sina synpunkter på kommissionens beslut om att inleda ett förfarande.

(3) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 10 mars 2009 [3]. Synpunkter har mottagits från fyra berörda parter: från Ellinikos Xrysos, mottagaren av det påstådda stödet, den 10 april 2009, från European Goldfields Ltd, huvudaktieägaren för Ellinikos Xrysos den 10 april 2009, från Kassandragruvornas fackföreningar den 2 april 2009, från Hellenic Mining Watch, en grekisk organisation vars syfte är att ”skydda miljön och allmänheten från gruvdriftens negativa verkningar och skydda det nationella välståndet” [4], den 6 april 2009.

(4) Synpunkterna översändes till Grekland genom skrivelser av den 6 maj respektive den 7 juli 2009. Grekland svarade på de berörda parternas synpunkter genom skrivelser av den 3 juni 2009, den 20 juli 2009 respektive den 23 september 2009.

(5) Kommissionen begärde ytterligare upplysningar från de grekiska myndigheterna den 19 juni 2009, den 11 december 2009 och den 22 april 2010. Grekland och Ellinikos Xrysos svarade genom skrivelser av den 23 juli 2009, den 29 juli 2009, den 15 januari 2010, den 11 februari 2010, den 12 februari 2010, den 4 maj 2010 och den 27 maj 2010. Ett ytterligare informellt informationsutbyte ägde rum via e-post i maj 2010 mellan kommissionens personal och de grekiska myndigheterna. Möten hölls mellan kommissionens personal och de grekiska myndigheterna den 11 februari 2009 och den 24 juni 2010, och mellan kommissionens personal och den påstådda stödmottagaren den 2 februari 2009 och den 26 juni 2009.

II DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

II.a. *BAKGRUNDSINFORMATION OM GRUVDRIFTSRÄTTIGHETER OCH GRUVDRIFTSTILLSTÅND*

(6) Med gruvdriftsrättighet menas rätten att beträda och ta ett särskilt landområde i besittning i syfte att exploatera det, antingen genom underjordsbrytning eller genom dagbrytning, för att utvinna de mineralhaltiga malmer som kan finnas där. Gruvdriftsrättigheten ingår som en del av den egendom på vilken malmen ska brytas.

[1] Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget ersatts av artikel 107 respektive artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut bör hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget i förekommande fall förstås som hänvisningar till artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget.

[2] Kommissionens beslut K(2008) 7853 slutlig av den 10 december 2008 (EUT C 56, 10.3.2009, s. 45).

[3] Se fotnot 2.

[4] Enligt definitionen i organisationens skrivelse till kommissionen.

(7) En gruvdriftsrättighet skiljer sig från ett gruvdriftstillstånd, som är ett tillstånd för att bedriva gruvverksamhet. Tillståndet beviljas av de behöriga myndigheterna efter en bedömning av inlämnade genomförbarhetsstudier och miljörapporter. I det aktuella ärendet gäller att vid tidpunkten för 2003 års försäljning beviljades gruvdriftstillstånden av utvecklingsministeriet.

II.b. *STÖDMOTTAGAREN*

(8) Ellinikos Xrysos är ett stort grekiskt gruvföretag vars verksamhet omfattar brytning av guld, koppar, bly, silver och zink. År 2009 hade företaget en omsättning på 44,7 miljoner euro (med ett resultat före skatt på 1,7 miljoner euro) och omkring 350 anställda. Vid tiden för de aktuella stödåtgärderna (se skälen 11 och 16–18) utgjorde Ellinikos Xrysos ett stort företag eftersom det var anknutet till ett stort företag. Enligt kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag ([5]) a) utgörs kategorin mikroföretag samt små och medelstora företag av företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro (bilaga, avdelning 1, artikel 2.1), b) bör man, för att undvika att företag som har en större ekonomisk styrka än ett företag i kategorin små och medelstora företag räknas till denna kategori, dela upp de olika typerna av företag beroende på om de är fristående (punkt 9), c) är ”fristående företag” de företag som inte betecknas som anknutna företag (bilaga, avdelning 1, artikel 3.1) och d) är ”anknutet företag” ett företag där majoriteten av aktieägarnas eller delägarnas röster innehas av ett annat företag (bilaga, avdelning 1, artikel 3.3 a). I det aktuella ärendet ägdes i december 2003 (tidpunkten för 2003 års försäljning) 53,3 % av aktierna i Ellinikos Xrysos (160 000 aktier av totalt 300 000) av företaget Greek Mines SA, ett dotterbolag till företaget Aktor SA. Aktors två senaste årsomsättningar, dvs. år 2001 och 2002, uppgick till 120,9 miljoner euro respektive 302,6 miljoner euro. De två senaste årsbalansomslutningarna uppgick till 151,9 miljoner euro respektive 260 miljoner euro ([6]). Baserat på dessa siffror utgör Aktor ett stort företag. Därmed var Ellinikos Xrysos ett stort företag vid tidpunkten för stödåtgärderna i fråga.

(9) De nuvarande aktieägarna i Ellinikos Xrysos är European Goldfields Greece BV (65 % av aktierna), Hellas Gold BV (30 % av aktierna) och Aktor SA, ett grekiskt bygg- och energiföretag (5 % av aktierna). European Goldfields Greece BV och Hellas Gold BV är dotterbolag till European Goldfields Ltd, ett kanadensiskt företag som ägnar sig åt förvärv, prospektering och exploatering av mineraltillgångar på Balkan.

([5]) EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

([6]) Enligt offentliggörandet på Ellaktor SA:s webbplats, moderbolaget till Aktor SA.

(10) Ellinikos Xrysos äger och bedriver verksamhet i Kassandragruvorna. Företaget köpte dem och deras gruvdriftsrättigheter från den grekiska staten i december 2003. Kassandragruvorna är belägna i norra Grekland. De omfattar guldgruvorna i Olympias och Skouries och kopparzink-gruvorna i Stratoni.

(11) Före 2003 ägdes Kassandragruvorna av företaget TVX Hellas SA, som hade förvärvat dem år 1995 från den grekiska staten via ett offentligt anbudsförfarande för 11 miljarder grekiska drakmer (omkring 39,8 miljoner euro ([7])).

(12) År 2002 återkallade det grekiska statliga rådet gruvdrifts- och guldbearbetningstillstånden för Kassandragruvorna, särskilt gällande dem för Olympias och Stratoni. Olympias gruvdrifts- och guldbearbetningstillstånd återkallades av miljöskäl, vilka bedömdes vara allvarliga. Gruvdriftstillståndet för Stratoni återkallades eftersom det hade utfärdats olagligt av grekiska staten, av en myndighet som inte hade behörighet för detta.

(13) Efter att det statliga rådet hade återkallat ovanstående tillstånd vidtog utvecklingsministeriet två åtgärder i fråga om Stratoni: 1) den 7 januari 2003 beordrades att verksamheten i Stratoni skulle upphöra och 2) den 29 januari 2003 beordrades att ytterligare säkerhetsåtgärder skulle vidtas i Stratoni. Den 18 februari 2003 vidtog utvecklingsministeriet, i linje med det statliga rådets beslut om återkallande av tillstånd, ytterligare en åtgärd som innebar att verksamheten i Stratoni fick startas och att de tidigare besluten av den 7 och 29 januari 2003 upphävdes. Åtgärden av den 18 februari 2003 gällde fortfarande vid tidpunkten för försäljningen av gruvorna till Ellinikos Xrysos.

(14) Som ett resultat av ovanstående återkallande av gruvdrifts- och guldbearbetningstillstånden för Kassandragruvorna, upphörde Kinross (ett kanadensiskt gruvföretag), ägaren av TVX Hellas, med sin finansiering för att behålla värdet för aktieägarna. Detta tvingade TVX Hellas att ansöka om konkurs.

([7]) Justerat enligt det grekiska generalindexet för industriproduktionspriser för perioden 1995–2003. Försäljningen i fråga gäller industriella (gruvbrytnings-) tillgångar, därför måste justeringen vara representativ för prisändringarna inom industrisektorn. Kommissionen har följaktligen använt indexet för industriproduktionspriser.

II.c. *ÅTGÄRD 1: FÖRSÄLJNINGSPRIS UNDER MARKNADSVÄRDET*

(15) Den 12 december 2003 skedde en överlåtelse av Kassandragruvorna från TVX Hellas till den grekiska staten för 11 miljoner euro genom ett utomrättsligt avtal, varigenom ömsesidiga fordringar avräknades (TVX Hellas fordran på Grekland uppgick till 293,5 miljoner euro). Samma dag sålde den grekiska staten Kassandragruvorna till Ellinikos Xrysos för 11 miljoner euro, utan någon föregående värdering av tillgångarna eller något offentligt anbudsförfarande. Försäljningen omfattade a) gruvorna i Stratoni, Skouries och Olympias, inklusive de tillhörande gruvdriftsrättigheterna b) mark c) mineralreserver och d) fasta tillgångar (gruvdrifts- och bearbetningsutrustning, arbetarbostäder och industribyggnader). Enligt de grekiska myndigheterna var syftet med åtgärden att hitta en ägare som var villig att bedriva gruvdrift och på så sätt bevara sysselsättningen och skydda miljön.

II.d. *ÅTGÄRD 2: SKATTEBEFRIELSE OCH REDUCERING AV JURIDISKA KOSTNADER*

(16) Kassandragruvorna såldes av Grekland till Ellinikos Xrysos genom ett avtal mellan de två parterna, som ratificerades genom lag 3220/2004 ([8]). Enligt denna lag var Ellinikos Xrysos befriat från alla typer av skatter. Den omfattade också en reducering av de juridiska kostnaderna och andra avgifter till enbart 5 % av det faktiska belopp som företaget normalt skulle ha betalat. Enligt de grekiska myndigheterna var syftet med denna åtgärd att skapa ett incitament för potentiella köpare, eftersom gruvornas värde var negativt.

(17) Enligt grekisk lagstiftning ([9]), uppgår skatten på överlåtelse av fast egendom till 7 % av värdet på den överlåtna egendomen för de första 15 000 eurona och 9 % för det återstående beloppet. Enligt den grekiska gruvlagen ([10]), uppgår den särskilda skatten på överlåtelse av gruvrättigheter till 5 % av värdet på den överlåtna rättigheten (dvs. gruvans värde).

(18) I detta beslut har kommissionen kommit fram till ett totalt stödbelopp på 15,34 miljoner euro för åtgärd 1 och 2 genom att undersöka följande:

a) Värdet för de tre enskilda gruvorna (Stratoni, Olympias och Skouries) som utgör Kassandragruvorna, baserat på ekonomiska faktorer som var tillämpliga vid tidpunkten för försäljningen och möjligheten att bedriva verksamhet i gruvorna (se den detaljerade analysen i skälen 63–79).

b) Markvärdet för Kassandragruvorna, enligt beräkningen i en värderingsrapport (se skäl 19) och en verifiering gentemot det högsta priset som betalades för största delen av denna mark i ett offentligt anbudsförfarande 1995 (se den detaljerade analysen i skälen 80–90).

c) Värdet på de mineralreserver som förvärvades av Ellinikos Xrysos genom 2003 års försäljning, baserat på samma värderingsrapport (se den detaljerade analysen i skälen 91–97)

d) Den skatt som Ellinikos Xrysos slapp att betala enligt köpeavtalet (se den detaljerade analysen i skälen 118–124).

(19) I sitt beslut om att inleda ett förfarande av den 10 december 2008 ifrågasatte kommissionen om Kassandragruvorna hade sålts av Grekland till Ellinikos Xrysos till sitt marknadsvärde, eftersom försäljningen skedde utan ett offentligt anbudsförfarande eller en värdering av tillgångarna av en oberoende värderare, och om en sådan försäljning under marknadsvärdet var förenligt med EUF-fördraget. En hänvisning gjordes till en värderingsrapport om Kassandragruvornas tillgångar, som tagits fram på uppdrag av European Goldfields, en av Ellinikos Xrysos aktieägare. Enligt rapporten utgjorde det skäliga marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar 500 miljoner US-dollar (motsvarande 411 miljoner euro den 30 juni 2004, med tillämpning av växelkursen per detta datum på 1,2155 USD/EUR ([11])). Rapporten (nedan kallad *Behre Dolbear-rapporten*) togs fram av Behre Dolbear International Ltd, ”ett framstående internationellt konsultföretag inom mineralindustrin”, enligt European Goldfields ([12]).

(20) Kommissionen ifrågasätter också om undantaget från kravet att betala skatt och reduceringen av de juridiska kostnaderna utgjorde en befrielse från finansiella skyldigheter gentemot staten som var förenliga med EUF-fördraget.

([8]) Greklands officiella tidning av den 28 januari 2004.

([9]) Lag 1521/1950 ratificerad av lag 1587/1950, Greklands officiella tidning, serie I, nr 294.

([10]) Grekiska gruvlagen av 1973, Greklands officiella tidning, serie I, nr 277 av den 5 oktober 1973.

([11]) I sitt beslut av den 10 december 2008 om att inleda ett formellt granskningsförfarande tillämpade kommissionen den växelkurs som gällde den 28 september 2004, det datum då Behre Dolbear-rapporten offentliggjordes, och omvandlade rapportens tillskrivna värde på 500 miljoner US-dollar till 408 miljoner euro. Inom ramen för detta beslut har kommissionen beslutat sig för att tillämpa den mer lämpliga växelkursen per den 30 juni 2004, eftersom det var det datum som Behre Dolbear-rapporten och dess tillskrivna värden var giltiga.

([12]) Behre Dolbear förekommer även i olika värderingsrapporter och studier om gruvverksamhet (på uppdrag av FN, Citibank, Indiens regering och företag såsom Anglo Asian Mining plc, Chaarat Holdings Ltd och Central African Mining and Exploration Company plc).

III **SYNPUNKTER FRÅN GREKLAND OCH BERÖRDA PARTER**

III.a. *SYNPUNKTER FRÅN GREKLAND OCH STÖDMOTTAGAREN*

(21) Synpunkterna från Grekland och stödmottagaren överlappar varandra till stor del och kommissionen kommer därför att presentera dem gemensamt i skälen 22–31.

(22) Enligt de grekiska myndigheterna och stödmottagaren agerade Grekland som en mellanhand i 2003 års försäljning enbart på grund av att TVX Hellas, som befann sig mitt i ett konkursförfarande, inte kunde sälja gruvorna direkt till Ellinikos Xrysos. De hävdar också att Grekland aldrig ägde gruvorna och inte mottog några pengar från 2003 års försäljning, eftersom de 11 miljonerna euro betalades direkt till TVX Hellas. De hävdar vidare att försäljningstransaktionen genomfördes år 1995 mellan TVX Hellas och den tidigare ägaren, ett privat företag som höll på att avvecklas, och att det därför inte ingick några statliga medel i 2003 års försäljning.

(23) Vidare hävdar de grekiska myndigheterna och stödmottagaren att Kassandragruvornas marknadsvärde vid tidpunkten för försäljningen var reducerat eller till och med negativt på grund av det långvariga driftsavbrottet och återkallandet av gruvdriftstillstånden. Gruvornas negativa marknadsvärde skulle också kunna påvisas genom det faktum att Kinross, ägaren av TVX Hellas och en aktör i en marknadsekonomi, tillskrev gruvorna ett negativt värde då företaget kapitaliserade sina betydande investeringsförluster. De anger att det positiva pris som Ellinikos Xrysos, även det ett privat företag, betalade motiveras av avtalets annulleringsklausul, som eliminerade köparens risk. Därutöver framhåller de att marken som ett gruvföretag förvärvar endast kan användas för gruvverksamhet och inte har något marknadsvärde eftersom grekisk lagstiftning prioriterar gruvverksamhet i sådana områden. De hävdar därför att värdeminskningen för gruvdriftsrättigheterna på grund av det långvariga driftsavbrottet och återkallandet av gruvdriftstillstånden också ledde till en minskning av markvärdet. Slutligen hävdar de i fråga om guldreserverna, som utgjorde en del av de tillgångar som såldes till Ellinikos Xrysos, att de hade ett negativt värde år 2003 på grund av det relativt låga guldpriset och de relativt höga tillhörande kostnaderna för exempelvis transport och bearbetning.

(24) Utöver det ovanstående och med hänsyn till de marknadsekonomiska kriterierna som ska beaktas vid en transaktion hävdar de grekiska myndigheterna och stödmottagaren att sådana kriterier också omfattar miljömässiga och sociala hänsyn som hör samman med företagets image och personalens tillfredsställelse. Detta stöds av det faktum att TVX Hellas, en aktör i en marknadsekonomi, också tog hänsyn till arbets- och miljöfrågor genom att betala en relevant ersättning. De hävdar också att den grekiska staten skulle ha behövt stå för avsevärde miljökostnader, på omkring 15,7 miljoner euro, om man inte hade sålt gruvorna. Samtidigt anför de att det pris som Ellinikos Xrysos betalade också motiverades av marknadsekonomiska kriterier eftersom det motsvarar det pris som TVX Hellas, ett privat företag, begärde. Enligt Grekland och stödmottagaren skulle TVX Hellas ha begärt ett högre pris om det hade varit möjligt. Därutöver hävdar de att det pris som Ellinikos Xrysos betalade motsvarade tillgångarnas värde enligt TVX Hellas redovisning. Slutligen hävdar de att det pris som betalades vid 2003 års försäljning representerar gruvornas verkliga värde, dvs. värdet för Stratoni-gruvan, eftersom det var den enda gruvan som var i drift. När det gäller Skouries hävdar Grekland och stödmottagaren att ingen gruvverksamhet eller investering någonsin har ägt rum där, förutom den gruvforskning som bedrevs av TVX Hellas före 2003 års försäljning. De hävdar också att en avsevärd investering krävs för att bygga upp en gruvanläggning i Skouries. På grund av de skäl som anförts ovan hävdar de att 2003 års försäljning inte gynnade Ellinikos Xrysos.

(25) När det gäller Behre Dolbear-rapporten hyser varken Grekland eller stödmottagaren några tvivel om Behre Dolbears trovärdighet. De opponerar sig dock mot rapporten och hävdar att den inte kan beaktas eftersom dess syfte var att dra till sig investerarnas uppmärksamhet och på grund av att tiden för dess referenspunkt (juni 2004) inte överensstämmer med försäljningen (december 2003). De hävdar också att gruvornas värde enligt Behre Dolbears uppskattning hänför sig till tillgångarna inklusive de tillhörande gruvdriftstillstånden, medan Ellinikos Xrysos endast förvärvade tillgångarna. Gruvdriftstillstånden skulle beviljas senare av den grekiska staten. Därutöver hävdar de att rapporten inte hänför sig till de sålda tillgångarna utan till värdet på Ellinikos Xrysos som ett företag med pågående verksamhet, och att det därför inte är vägledande för värdet på de tillgångar som såldes av den grekiska staten i december 2003. Slutligen hävdar de att Behre Dolbear på sidan 37 i rapporten, i tabell 5.3, uppskattar att nettonuvärdet för Kassandragruvorna vid en nära produktionsnivå är negativt, uppgående till -2,59 miljoner US-dollar, så att det pris som verkligen betalades (11 miljoner euro) översteg gruvornas marknadsvärde.

(26) Om Behre Dolbear-rapporten ändå används anser Grekland att det, av de tre metoderna som anges i rapporten, endast är avkastningsvärdemetoden som kan godtas eftersom det är en av de främsta värderingsmetoderna som används internationellt och endast med hänsyn till dess valideringsdatum och under förutsättning att gruvdriftstillstånden beviljas och att en betydande investering görs.

(27) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren medger att Grekland sålde tillgångarna direkt till Ellinikos Xrysos utan ett offentligt anbudsförfarande eller en föregående värdering, på grund av tidsbrist, för att bevara sysselsättningen och skydda miljön. De hävdar också att TVX Hellas hade fordringar på 293,5 miljoner euro på Grekland på grund av skadestånd som uppkom vid investeringar i gruvorna (vars verksamhet stoppades på grund av 2002 års återkallningsbeslut) och kostnader som uppstått för miljöskydd. De hävdar att det inte fanns någon klausul i köpeavtalet om ett minsta antal arbetstillfällen eftersom gruvverksamheten kräver ett stort antal arbetstagare. Samtidigt är det dock inte möjligt att kvantifiera skyldigheten att bibehålla arbetstillfällena. Slutligen hävdar de att om kommissionen skulle utfärda ett återkrav, skulle en begäran om att annullera avtalet lämnas, varvid den grekiska staten skulle ombes återbetala 11 miljoner euro till företaget och företaget skulle återlämna tillgångarna.

(28) Vidare hävdar de grekiska myndigheterna att det var möjligt att hänvisa till det värde som bestämdes vid det offentliga anbudsförfarandet 1995 och att markvärdet skulle betraktas som oförändrat. De hävdar att den metod som använts i Behre Dolbear-rapporten (avkastningsvärdemetoden) kan godtas men endast med hänsyn till rapportens datum (30 juni 2004) och endast under förutsättning att gruvdriftstillstånden beviljas och att en betydande investering görs. Slutligen godtar de grekiska myndigheterna att Stratoni, vid tidpunkten för försäljningen, hade giltiga gruvdriftstillstånd och var därför driftklar, och uppfyllde därmed Behre Dolbear-rapportens klausul om ”anläggning nära produktionsnivå”.

(29) När det gäller undantaget från kravet att betala skatt och reduceringen av de juridiska kostnaderna anser stödmottagaren att den lagstadgade skatten på överlåtelsen av gruvor inte kan tillämpas i det aktuella ärendet. Vidare var gruvornas värde enligt Grekland negativt och därför krävdes det ett incitament för potentiella köpare. Grekland hävdar också att artikel 173 i den grekiska gruvlagen föreskriver en skattesats på omkring 5 %, men endast för transaktioner ”mot vederlag” (*με επαχθή αιτία*), som enligt Grekland innebär transaktioner som orsakas av olyckliga omständigheter, t.ex. att ägaren dör, och därför inte var tillämplig i det aktuella ärendet. Vidare hävdar stödmottagaren att köpeavtalet ännu inte är definitivt på grund av en annulleringsklausul, och att det därför skulle vara för tidigt att ålägga någon form av skatt. Slutligen hävdar stödmottagaren att en reducering av de juridiska kostnaderna inte omfattar statliga medel eftersom advokaterna är privata yrkesutövare och att skatter och pålagor på deras arvoden har betalats i vederbörlig ordning.

(30) Grekland medger att en skatt på mellan 7 och 9 % debiteras vid all markförsäljning, oberoende om det är en försäljning av företagstillgångar eller privatpersoners tillgångar.

(31) Slutligen hävdar både Grekland och stödmottagaren att även om 2003 års försäljning utgjorde ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos, var det senare berättigat till stöd enligt gemenskapens riktlinjer för regionalstöd från 1998 och de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt från 2002, som båda var tillämpliga vid tidpunkten för försäljningen, eftersom företaget var beläget i ett område som är stödberättigat enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget. Stödmottagaren hävdar också att företaget skulle kunna vara stödberättigat enligt den allmänna gruppundantagsförordningen, 2008 års riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön och artikel 107.3 c i EUF-fördraget, eftersom investeringen i fråga hänförde sig till en sektor och ett område av avgörande nationell betydelse. När det gäller skattebefrielsen uppgick skatten enligt stödmottagaren till 38 000 euro. Den var därför lägre än gränsen för stöd av mindre betydelse (100 000 euro under en treårsperiod) ([13]) och ledde inte till någon förmån för Ellinikos Xrysos.

III.b. *SYNPUNKTER FRÅN ANDRA BERÖRDA PARTER*

(32) Kommissionen mottog också synpunkter på sitt beslut om att inleda ett förfarande från Hellenic Mining Watch ([14]). Hellenic Mining Watch hävdar att Kassandragruvornas tillgångar även omfattar en betydande fast egendom som i avsevärd grad ökar gruvornas totala värde men som inte har tagits i beaktande i Behre Dolbear-rapporten. Hellenic Mining Watch avvisar de skäl rörande arbetslöshet som framförts för att gruvorna överläts utan överensstämmelse med rättsliga förfaranden och hävdar att köpeavtalet inte omfattade någon skyldighet för Ellinikos Xrysos att rekrytera ett specifikt eller minsta antal arbetstagare.

(33) Hellenic Mining Watch avvisar på samma grunder de miljömässiga skäl som framförts för att gruvorna överläts utan överensstämmelse med rättsliga förfaranden och hävdar att artikel 1 i köpeavtalet från 2003 befriar Ellinikos Xrysos från ansvar för skador på miljön i de fall då sådan skada eller orsaken till sådan skada uppstod före offentliggörandet av den lag som ratificerar köpeavtalet. Slutligen påstår Hellenic Mining Watch att gruvornas tillgångar också omfattar reserver av guldhaltiga mineraler till ett betydande värde som uppgår till 80 miljoner euro, vilket inte nämns i det köpeavtal som slutits med Ellinikos Xrysos.

([13]) Fastställt genom kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, som var tillämplig vid tidpunkten för 2003 års försäljning.

([14]) Se skäl 3.

(34) I sitt svar på Hellenic Mining Watchs synpunkter upprepar Grekland sin ståndpunkt att Ellinikos Xrysos inte fick något statligt stöd. Grekland hävdar i synnerhet att man varken agerade som ägare eller köpare av gruvorna utan enbart som en mellanhand i en transaktion mellan två privata parter. Vidare hävdar Grekland att Hellenic Mining Watchs påståenden är vaga, felaktiga och motstridiga. Slutligen hävdar Grekland att Hellenic Mining Watch strävar efter att återföra Kassandragruvorna till staten eftersom dess yttersta mål är att skydda miljön.

(35) Slutligen mottog kommissionen även synpunkter på sitt beslut om att inleda ett förfarande från Kassandragruvornas fackföreningar ([15]), som tvivlade på att åtgärderna utgjorde illegalt statligt stöd och hänvisade till gruvornas bidrag till ekonomin och sysselsättningen.

IV **BEDÖMNING AV STÖDET**

(36) På grundval av ovanstående fakta och synpunkterna från Grekland och andra tredje parter kommer kommissionen att bedöma åtgärderna i fråga i avsnittet nedan. För det första kommer kommissionen att bedöma om det förekommer stöd i de åtgärder som granskas för att fastställa om det föreligger något statligt stöd (underavsnitt IV.a). För det andra kommer kommissionen, i det fall då en åtgärd verkligen är ett stöd, bedöma dess förenlighet med den inre marknaden (underavsnitt IV.b).

IV.a. *FÖREKOMST AV STÖD ENLIGT ARTIKEL 107.1 I EUF-FÖRDRAGET*

(37) För att fastställa om en åtgärd utgör stöd måste kommissionen bedöma om den ifrågasatta åtgärden uppfyller villkoren enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget, som föreskriver följande: ”Stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.”

(38) Kommissionen kommer mot bakgrund av denna bestämmelse längre ned i detta dokument att bedöma om den ifrågasatta åtgärden till förmån för Ellinikos Xrysos utgör statligt stöd.

ÅTGÄRD 1: FÖRSÄLJNINGSPRIS UNDER MARKNADSVÄRDET

a. ***Fördel***

(39) I de fall då staten säljer en tillgång till ett pris under marknadsvärdet innebär detta en fördel för köparen (som erhåller tillgången till ett subventionerat pris) som kan utgöra statligt stöd. Omvänt säljs en tillgång till sitt marknadsvärde (vilket därmed utesluter statligt stöd) om priset bestäms av en oberoende värderare och överensstämmer med försäljningspriset eller då försäljningen genomförs genom ett konkurrensutsatt, öppet, transparent och villkorslöst anbudsförfarande och det högsta budet väljs ([16]).

(40) I det aktuella ärendet såldes Kassandragruvorna utan ett offentligt anbudsförfarande eller någon form av värdering. För att undvika att bevilja statligt stöd måste staten agera som en rationell, vinstmaximerande privat ägare, dvs. som en ”säljare i en marknadsekonomi”, och sträva efter det bästa ekonomiska resultatet av en försäljning. I det aktuella ärendet har kommissionen bedömt om den grekiska staten agerade som en säljare i en marknadsekonomi.

(41) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att även miljömässiga och sociala hänsyn ska räknas som marknadsekonomiska kriterier, eftersom de hör samman med företagets image och personalens tillfredsställelse. De anser att deras argument stöds av det faktum att TVX Hellas, en aktör i en marknadsekonomi, även tog hänsyn till sysselsättnings- och miljöfrågor genom att det betalade en ersättning till de anställda, inklusive för tidigare miljöansvar (ansvar som föregick 2003 års försäljning). De hävdar på samma sätt att en säljare i en marknadsekonomi skulle gå med på ett reducerat pris för att uppfylla miljömässiga och sociala hänsyn.

(42) Kommissionen kan inte godta ovanstående argument. Miljömässiga och sociala hänsyn är till sin natur allmänpolitiska hänsyn som de offentliga myndigheterna strävar efter. En säljare i en marknadsekonomi kan ta hänsyn till arbetslöshet och miljöfrågor, på sin höjd i begränsad utsträckning, för att skydda eller utveckla sitt affärsrykte som en aktör som tar sitt sociala eller miljömässiga ansvar, men inte om det leder till betydande skada på dess ekonomiska intressen. Hur som helst skulle en rationell säljare i en marknadsekonomi vid en försäljning värdera och kvantifiera eventuella betalningar eller kostnader som härrör från dessa frågor för att besluta hur dessa skulle kunna påverka det godtagbara priset. I det aktuella ärendet konstaterar kommissionen att avtalet inte omfattar några sådana ekonomiska specifikationer och att Grekland inte har visat att man vid tidpunkten för försäljningen hade uppskattat några sådana ekonomiska kostnader.

(43) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar också att gruvorna hade ett negativt marknadsvärde, vilket demonstrerades av det faktum att Kinross, ägaren av

([15]) Se skäl 3.

([16]) Rapporten om konkurrenspolitiken, 1993, s. 256.

TVX Hellas och en aktör i en marknadsekonomi, tillskrev gruvorna ett negativt värde då företaget kapitaliserade sina betydande investeringsförluster.

(44) Kommissionen kan inte godta ovanstående argument. TVX Hellas ställde in sin verksamhet i Kassandragruvorna på grund av att det statliga rådet återkallade gruvdriftstillstånden. Stratoni hade emellertid ett giltigt gruvdriftstillstånd vid den tidpunkt då TVX Hellas sålde den till Grekland (se skäl 13), medan tillståndet för Olympias förblev återkallat. Kommissionen anser därför att TVX Hellas beslut att sälja Kassandragruvorna var kopplat till att dess stora investering i Olympias hade misslyckats. Därför var TVX Hellas agerande kopplat till värdet på Olympias-investeringen och inte till Stratonis värde.

(45) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren medger att Grekland sålde tillgångarna direkt till Ellinikos Xrysos utan ett offentligt anbudsförfarande eller en föregående värdering, på grund av tidsbrist, för att bevara sysselsättningen och skydda miljön. När det gäller det senare hävdar de att den grekiska staten skulle ha behövt stå för avsevärde miljökostnader, på omkring 15,7 miljoner, om man inte hade sålt gruvorna. När det gäller sysselsättningen medger de grekiska myndigheterna och stödmottagaren att det inte fanns någon klausul i köpeavtalet om ett minsta antal arbetstillfällen men de hävdar att det inte var möjligt att kvantifiera en skyldighet att bibehålla arbetstillfällena och att gruvdriften kräver ett stort antal arbetstagare.

(46) När det gäller det ovanstående konstaterar kommissionen att värdet på de sålda tillgångarna inte hade bedömts på något sätt före försäljningen och att försäljningen inte hade genomförts genom en öppen process utan via direktkontakt med köparen. När det gäller de miljökostnader som Grekland påstås ha stått för konstaterar kommissionen att det inte finns några spår av dessa kostnader i avtalet eller några andra samtida handlingar. Kommissionen konstaterar också att inga ytterligare miljömässiga skyldigheter, utöver de som anges i den tillämpliga lagstiftningen, ålades köparen. Kommissionen anser att om miljökostnader ska betraktas som en faktor vid fastställandet av priset vid en försäljning skulle en privat säljare noggrant värdera och kvantifiera dessa kostnader innan försäljningspriset fastställdes. Grekland har inte visat att man vid tidpunkten för försäljningen hade genomfört någon sådan värdering och kvantifiering eller på annat sätt hade tagit hänsyn till sådana miljökostnader.

(47) Kommissionen konstaterar också att 2003 års köpeavtal inte omfattade en klausul som kräver att köparen bibehåller eller skapar ett minsta antal arbetstillfällen. Därför kan kommissionen inte godta argumentet om att köparen belastades med en skyldighet att bibehålla fler arbetstillfällen än vad som behövdes ekonomiskt, eftersom köpeavtalet inte innehåller någon skyldighet att bibehålla ett specifikt antal arbetstillfällen. Kommissionen anser att, från en privat säljares perspektiv, inget argument som hänför sig till antalet arbetstillfällen eller bevarandet av sysselsättning kan förklara ett försäljningspris som är lägre än gruvornas marknadsvärde.

(48) På grundval av skälen 46 och 47 kan kommissionen inte godta de argument som Grekland och stödmottagaren anför enligt skäl 45.

(49) När det gäller bevarandet av sysselsättningen och skyddandet av miljön (se skäl 45) avvisar Hellenic Mining Watch de skäl om arbetslöshet som framförts för att gruvorna överläts utan överensstämmelse med rättsliga förfaranden och hävdar att köpeavtalet inte omfattade någon skyldighet för Ellinikos Xrysos att rekrytera ett specifikt eller minsta antal arbetstagare. Hellenic Mining Watch hävdar också att Ellinikos Xrysos erhöll en fördel eftersom Ellinikos Xrysos enligt artikel 1 i 2003 års köpeavtal befrias från allt ansvar för skador på miljön, i det fall sådan skada eller orsaken till en sådan skada uppstod före offentliggörandet av den lag som ratificerar köpeavtalet.

(50) När det gäller Hellenic Mining Watchs andra argument som anförs ovan konstaterar kommissionen att Ellinikos Xrysos enligt 2003 års köpeavtal befrias från allt ansvar för skador på miljön, i det fall sådan skada eller orsaken till en sådan skada uppstod före offentliggörandet av den lag som ratificerar köpeavtalet. Kommissionen anser att avtalsvillkoret ovan inte innebär en separat fördel för Ellinikos Xrysos som är oberoende av försäljningspriset. Klausuler som fördelar ekonomiskt ansvar av olika slag för sådant som hänt tidigare mellan säljare och köpare är inte ovanliga i privata avtal. I slutändan ska parterna i en försäljning ta sådana klausuler i beaktande då försäljningspriset fastställs. Därför är den slutliga frågan i det aktuella ärendet om försäljningen, med hänsyn tagen till dess förutsättningar, återspeglar gruvornas marknadsvärde.

(51) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att 2003 års försäljning inte innebar någon fördel för Ellinikos Xrysos eftersom det pris som Ellinikos Xrysos betalade motsvarade tillgångarnas bokförda värde enligt TVX Hellas, som var ägare av Kassandragruvorna före den grekiska staten, redovisning.

(52) Kommissionen kan inte godta ovanstående argument. Kommissionen anser att TVX Hellas bokförda värde inte kan beaktas vid bedömningen av värdet av tillgångarna eftersom det härrör från avskrivningen av värdet i företagets redovisning av skatteskäl ([17]) och utgör tillgångarnas bokföringsvärde. Enligt etablerad rättspraxis ([18]), är bokföringsvärdet inte alltid det samma som marknadsvärdet då syftet är att värdera tillgångarna för att fastställa deras pris vid en försäljning. Tillgångarna i fråga överläts dessutom på fristående basis och avskrivningen som genomfördes av den tidigare ägaren gällde bara den egna bokföringen och taxeringen.

(53) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att det pris som Ellinikos Xrysos betalade också motiverades av marknadsekonomiska kriterier eftersom det motsvarade det pris som TVX Hellas, ett privat företag, begärde. Det senare skulle ha begärt ett högre pris om det hade varit möjligt.

(54) Kommissionen kan inte godta ovanstående argument. Kommissionen konstaterar att det pris som Grekland betalade till TVX Hellas var ett resultat av en avräkning av de två parternas fordringar på varandra. Kommissionen konstaterar också att TVX Hellas fordring på Grekland uppgick till 293,5 miljoner euro (se skäl 15). Enligt detta resonemang hade det slutliga resultatet av uppgörelsen blivit annorlunda om de två parternas fordringar hade varit annorlunda, även om det hade hört samman med försäljningen av samma tillgångar. Kommissionen anser därför att avräkningen av fordringarna inte var representativ för värdet på de sålda tillgångarna.

(55) Samtidigt konstaterar kommissionen att fordringarna utgjordes av krav på ersättning, framförda av de två parterna. Greklands krav gällde särskilt den skada på miljön som TVX Hellas påstods ha orsakat. TVX Hellas fordring gällde miljökostnader och investeringsförluster som företaget påstods ha drabbats av på grund av de återkallade gruvdriftstillstånden år 2002. Kommissionen konstaterar också att värdet på tillgångarna inte bedömdes på något sätt vid tidpunkten för ovanstående avräkning. Därför var priset på 11 miljoner euro för försäljningen av Kassandragruvorna till Grekland kopplat till de två parternas påstådda ansvar och inte till tillgångarnas värde.

(56) Slutligen konstaterar kommissionen att TVX Hellas beslut att sälja Kassandragruvorna hörde samman med den misslyckade stora investeringen i Olympias och därför till värdet av Olympias-investeringen och inte till värdet på Stratoni. Ellinikos Xrysos hade inte gjort någon sådan investering och påverkades därför inte av den misslyckade investeringen. Kommissionen anser därför att priset på 11 miljoner euro för försäljningen av Kassandragruvorna till Grekland endast återspeglar det kommersiella förhållandet mellan TVX Hellas och Grekland och den specifika situationen för TVX Hellas vid tidpunkten för försäljningen. Därför kan den inte vara representativ för ett separat kommersiellt avtal, såsom det mellan Grekland och Ellinikos Xrysos.

(57) Mot bakgrund av det ovanstående (skälen 54–56) drar kommissionen slutsatsen att det inte fanns något samband mellan avräkningen av fordringarna mellan Grekland och TVX Hellas och tillgångarnas värde.

(58) På grundval av det ovanstående och för att fastställa om försäljningspriset återspeglade tillgångarnas marknadsvärde har kommissionen delat in tillgångarna i tre kategorier: a) gruvor, b) mark och c) mineralreserver. För beräkningen av tillgångarnas marknadsvärde har kommissionen förlitat sig till Behre Dolbear-rapporten (se skäl 19). I fråga om marken har kommissionen bekräftat det värde som anges i rapporten genom att använda det pris som betalades för marken i fråga i ett tidigare anbudsförfarande år 1995 (se skäl 11).

(59) Grekland och stödmottagaren hävdar att Behre Dolbear-rapporten inte kan beaktas eftersom dess syfte var att dra till sig investerarnas intresse. Kommissionen kan inte godta detta argument eftersom det är ett viktigt och berättigat syfte att dra till sig investerarnas intresse för en värderingsrapport som ges ut på uppdrag av aktörer i en marknadsekonomi som söker efter finansiering på de finansiella marknaderna. Det är viktigt att varje värderings giltighet verifieras men enbart det faktum att en värderingsrapport är avsedd att dra till sig investerare är inte tillräckligt för att misskreditera den.

(60) Grekland och stödmottagaren hävdar också att rapporten inte kan beaktas eftersom tiden för dess referenspunkt (juni 2004) inte sammanfaller med tidpunkten för försäljningen (december 2003).

(61) Kommissionen kan inte godta ovanstående argument. Kommissionen konstaterar att datumet för Behre Dolbear-rapporten verkligen är den 30 juni 2004, men dess innehåll kan betraktas som samtida med försäljningen i december 2003 eftersom den är baserad på metallprisernas variation under perioden 1993–2003.

([17]) Avskrivning som görs med tillämpning av procentsatser som fastställts av skattemyndigheterna.

([18]) Dom av den 13 september 2010 i de förenade målen T-415/05, T-416/05 och T-423/05, Grekland m.fl. mot kommissionen, REG 2010, s. 00000, punkterna 307–308.

(62) Grekiska staten och Ellinikos Xrysos hävdar att rapporten inte hänför sig till de sålda tillgångarna utan till värdet på Ellinikos Xrysos som ett företag med pågående verksamhet, och att den därför inte är vägledande för värdet på de tillgångar som såldes av den grekiska staten i december 2003. Kommissionen kan inte godta detta argument eftersom rapporten, i syfte att beräkna det totala värdet på företaget, innehåller en detaljerad bedömning av värdet på de sålda tillgångarna post för post.

a.a **Beräkning av gruvornas värde**

a.a.1. *Argument som hänför sig till gruvornas värde*

(63) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att Kassandragruvornas marknadsvärde vid tidpunkten för försäljningen var reducerat eller till och med negativt på grund av det långvariga driftsavbrottet och återkallandet av gruvdriftstillstånden. De hävdar också att det pris som betalades vid 2003 års försäljning representerar värdet för Stratoni-gruvan, eftersom det var den enda gruvan som var i drift. De grekiska myndigheterna godtar att Stratoni, vid tidpunkten för försäljningen, hade giltiga gruvdriftstillstånd och var därför var driftklar, och uppfyllde därmed Behre Dolbear-rapportens klausul om ”anläggning nära produktionsnivå”.

(64) Kommissionen konstaterar att 2002 års återkallningsbeslut endast påverkade värdet på Olympias eftersom Stratoni vid tidpunkten för försäljningen innehade giltiga gruvdriftstillstånd och följaktligen hade ett värde. Samtidigt upphörde TVX Hellas med sin verksamhet på grund av sin misslyckade investering inom guldutvinningsområdet då Olympias tillstånd återkallades. Därför var TVX Hellas agerande endast kopplat till värdet på Olympias-investeringen och inte till Stratonis värde.

(65) När det gäller Skouries, hävdar de grekiska myndigheterna och stödmottagaren att ingen gruvverksamhet eller investering någonsin har ägt rum där, förutom den gruvforskning som bedrevs av TVX Hellas före 2003 års försäljning och att en betydande investering krävs för att bygga upp en gruvanläggning där.

(66) Kommissionen konstaterar att Skouries inte hade några gruvdriftstillstånd eller någon etablerad gruvrelaterad infrastruktur. De grekiska myndigheterna och stödmottagaren kunde inte lämna någon information eller några betydande argument som visade att verksamheten vid Skouries-gruvan inte var godkänd av myndigheterna eller ekonomiskt lönsam. Enligt Behre Dolbear-rapporten uppgick kapitalkostnaderna för exploateringen och byggandet av Skouries-gruvan till 268 miljoner US-dollar år 2004, dvs. 220 miljoner euro. I sin rapport drog Behre Dolbear slutsatsen att dessa kostnader är ”rimliga”. Kommissionen anser därför att det inte fanns några administrativa eller ekonomiska hinder för att bevilja gruvdriftstillstånd eller för att bygga den gruvrelaterade infrastrukturen och bedriva gruvverksamhet i Skouries.

(67) På grundval av det ovanstående (skälen 63–66) anser kommissionen att marknadsvärdet för Olympias vid tidpunkten för försäljningen verkligen äventyrades av 2002 års återkallningsbeslut men att detta inte gällde marknadsvärdet för Stratoni och Skouries. Därför var det vid tidpunkten för 2003 års försäljning möjligt att uppskatta ett marknadsvärde för Kassandragruvorna.

a.a.2. *Beräkning av gruvornas värde*

(68) För att beräkna värdet på Kassandragruvorna har kommissionen undersökt var och en av de tre gruvor som utgör Kassandragruvorna (Stratoni, Olympias och Skouries) när det gäller följande frågor: a) gruvans värde, som ska baseras på de ekonomiska faktorer som var tillämpliga vid tidpunkten för försäljningen och b) möjligheten att bedriva verksamhet i gruvan för att realisera det ovan nämnda värdet. På grundval av dessa två faktorer har kommissionen dragit slutsatsen att Stratoni och Skouries hade ett visst värde som skulle kunna realiseras men att värdet på Olympias var svårt att fastställa vid tidpunkten för 2003 års försäljning.

(69) Kommissionen har använt sig av Behre Dolbear-rapporten för att uppskatta gruvornas värde. I rapporten används tre metoder för att beräkna ett skäligt marknadsvärde för Kassandragruvorna: a) avkastningsvärdemetoden ([19]), b) värdering enligt liknande transaktioner (jämförbara försäljningar) och c) börsvärdesmetoden ([20]). De värden som man kom fram till genom att tillämpa de tre metoderna är följande: a) 130,3–402,5 miljoner US-dollar eller 107,2–331,1 miljoner euro, b) 504,7 miljoner US-dollar eller 415,2 miljoner euro och c) 614,9 miljoner US-dollar eller 505,9 miljoner euro. Intervallet för avkastningsvärdemetoden beror på de olika prisscenarier som har använts (se skäl 72). Av dessa tre metoder har kommissionen följt avkastningsvärdemetoden. Skälen till detta presenteras i tabell nedan:

([19]) De perioder som granskats i kassaflödesanalysen enligt avkastningsvärdemetoden för de tre gruvorna är följande: a) 2004–2035 för Olympias, b) 2004–2015 för Stratoni och c) 2004–2034 för Skouries.

([20]) I värderingen enligt avkastningsvärdemetoden fastställs ett skäligt marknadsvärde genom en diskontering av de kumulativa vinsterna som en tillgång genererar och omvandlar därmed vinsterna över tid till ett nuvärde. I värderingen enligt liknande transaktioner fastställs ett skäligt marknadsvärde baserat på aktuella transaktionsvärden för guldtillgångar för vilka ett skäligt marknadsvärde kan fastställas. Slutligen baseras börsvärdesmetoden på det aktuella värdet på de offentliga börsmarknaderna för guldföretag jämfört med dessa företags bevisade och sannolika reserver.

Tabell

Skälen för att använda avkastningsvärdemetoden

Avkastningsvärdemetoden	Liknande Transaktioner	Börsvärdesmetoden
I avkastningsvärdemetoden tillhandahålls detaljerade värden för var och en av de tre gruvanläggningarna på grundval av de metallpriser som var kända vid tidpunkten för försäljningen av gruvorna. Vid uppskattningen av värdet av en tillgång i en transaktion får hänsyn endast tas till de faktorer som gällde vid tidpunkten för transaktionen.	Grunden för värderingen enligt liknande transaktioner är diskutabel eftersom två gruvor inte kan vara identiska. Enligt Behre Dolbear är liknande transaktioner-metoden kontroversiell på grund av det faktum att varje mineralfyndighet, även om det gäller samma råvara, skiljer sig i viss utsträckning från andra fyndigheter i fråga om mineralogi, gruvbrytningsförhållanden, metallurgi, miljöaspekter, gällande sociala frågor, malmkvalitet etc.	I Behre Dolbear-rapporten finns även en kommentar från American Appraisal Associates om börsvärdesmetoden, enligt vilken börsvärdesmetoden rekommenderas som en sekundär värderingsmetod eller en tumregel som är lämplig för att kontrollera de värderingar som har genomförts med hjälp av primära metoder. Avkastningsvärdemetoden är en primär värderingsmetod och därför en mer tillförlitlig metod. I det aktuella ärendet verifierar börsvärdesmetoden endast det värde som hänför sig till börsvärdet under det första halvåret 2004, vilket inte är acceptabelt eftersom denna information gäller efter försäljningen. Därför kan börsvärdesmetoden inte användas ens som sekundär värderingsmetod.
Behre Dolbear verkar tillskriva mer trovärdighet till det värde som härrör från avkastningsvärdemetoden eftersom man konstaterar att ”Behre Dolbear under årens lopp särskilt har lagt tonvikten på det värde som härrör från avkastningsvärdemetoden” (summeringen av värdena på s. 43 i Behre Dolbear-rapporten).		

(70) Grekland godtar att om Behre Dolbear-rapporten används är det endast avkastningsvärdemetoden som kan godtas, eftersom det är en primär internationellt använd värderingsmetod och endast med hänsyn till valideringsdatumet (30 juni 2004) och under förutsättning att gruvdriftstillstånden beviljas och att en betydande investering görs.

(71) Kommissionen uppskattar på grundval av avkastningsvärdemetoden gruvornas värde vid tidpunkten för 2003 års försäljning enligt följande (se skälen 72–79).

(72) Med avkastningsvärdemetoden uppskattas det skäliga marknadsvärdet för Kassandragruvorna vid en nära produktionsnivå ([21]), vilket demonstreras genom gruvornas verksamhet, med väldefinierade kostnader och bevisade och sannolika reserver ([22]). I rapporten används tre scenarier för att bedöma värdet, baserat på de tillämpbara priserna under följande perioder: a) genomsnittet för 1993–2003, b) endast första halvåret av 2004 och c) genomsnittet för 1993–2003 plus första halvåret av 2004 (dividerat med 2). Kommissionen anser att man endast kan ta hänsyn till genomsnittsscenariot för 1993–2003, och inte de andra scenarierna, eftersom det är baserat på priser och kostnader som var kända vid tidpunkten för försäljningen, som ägde rum i december 2003. Vidare visar de historiska priser från 1993–2003, som använts av Behre Dolbear, inte någon särskilt trend under hela denna period, dvs. de varierar under åren, och kommissionen anser därför att genomsnittet för 1993–2003 på ett bättre sätt omfattar den historiska utvecklingen på metallmarknaden. Priserna under första halvåret 2004 är inte representativa för gruvornas värde eftersom de endast utgör en ögonblicksbild och inte tar hänsyn till variationerna. Det är viktigt att ta hänsyn till variationerna för att minimera effekten av några ovanliga ändringar eller slumpmässiga händelser och för att få en tillförlitlig bild av gruvornas värde.

(73) Grekland och stödmottagaren hävdar att Behre Dolbear uppskattar att nettonuvärdet för Kassandragruvorna vid en nära produktionsnivå är negativt, uppgående till –2,59 miljoner US-dollar (sidan 37, tabell 5.3 i rapporten), så att det pris som verkligen betalades (11 miljoner euro) översteg gruvornas marknadsvärde.

(74) Kommissionen konstaterar att de nettonuvärden (vid nära produktionsnivå) som tillskrevs genom avkastningsvärdemetoden för de tre enskilda gruvprojekten är följande: a) –28,79 miljoner US-dollar, dvs. –23,7 miljoner euro för Olympias, b) 10,48 miljoner US-dollar, dvs. 8,6 miljoner euro för Stratoni och c) 15,72 miljoner US-dollar, dvs. 12,9 miljoner euro för Skouries. Summan av dessa tre värden motsvarar ett negativt värde på –2,59 miljoner US-dollar.

(75) Kommissionen kan dock inte godta Greklands och stödmottagarens argument enligt ovan. Kommissionen konstaterar med hjälp av de ovanstående värdena att nettonuvärdet (vid nära produktionsnivå) för Olympias vid tidpunkten för försäljningen verkligen var negativt. Trots det anser kommissionen att det negativa nettonuvärdet för Olympias innebär att vid tidpunkten för försäljningen borde de förväntade vinsterna från driften av gruvan vara negativa med den prisnivå som har observerats under de senaste 11 åren. Med tanke på guldpriset skulle varje

([21]) Under drift, under exploateringen eller i slutskedet av en genomförbarhetsstudie.

([22]) Mineralreserver är resurser vars utvinning betraktas som ekonomiskt lönsamma. Reserverna är antingen sannolika eller bevisade.

ägare av Olympias ha valt att inte bedriva någon verksamhet vid gruvan och försökt undvika förluster i så stor utsträckning som möjligt. Så som visats skulle köparen, genom att inte bedriva någon gruvverksamhet, kunna begränsa förlusterna till 5,5 miljoner euro, vilket motsvarar de kostnader som köparen måste stå för enligt avtalet på grund av miljöskyddet och av underhållsskäl. Man kan dock inte dra någon slutsats enbart av detta att värdet på Olympias skulle kunna uppskattas till −5,5 miljoner euro eftersom ägandet av gruvan i princip också innebär ett alternativt värde: ägaren kan bedriva gruvverksamhet när tiderna är goda (när guldpriserna är tillräckligt höga) och välja att inte bedriva någon verksamhet då tiderna är dåliga (när guldpriserna inte är tillräckligt höga). Följaktligen skulle Ellinikos Xrysos ha kunnat valt att ta över gruvan som en del av Kassandragruvpaketet eller i syfte att kunna genomföra de nödvändiga investeringarna i Olympias-gruvan vid en senare tidpunkt för att på ett lönsamt sätt återuppta exploateringen om guldpriserna skulle stiga till nivåer som låg (avsevärt) över den nivå som observerade under den föregående perioden mellan 1993 och 2003.

(76) Det är tämligen komplicerat att göra en tillförlitlig uppskattning av detta alternativa värde. Vad som är ännu viktigare är att ett sådant värde skulle behöva justeras för att ta hänsyn till en (förmodligen hög) sannolikhet att även om guldpriserna var tillräckligt höga för att garantera en lönsam drift finns det risk för att ett tillstånd för denna gruva eventuellt inte skulle beviljas. Så som anges ovan (se skäl 12) hade Olympias tillstånd för gruvdrift och guldbearbetning återkallats av miljömässiga skäl som bedömdes som allvarliga. Det vore därför lämpligt att betrakta Olympias chanser för ett alternativt värde som konservativt uppskattade till noll. Följaktligen bör nettovärdet för Olympias uppskattas till −5,5 miljoner euro.

(77) I motsats till detta anser kommissionen att de enskilda värdena för Stratoni och Skouries uppgår till 21,5 miljoner euro, vilket är summan av värdena för det två gruvorna enligt Behre Dolbear-rapporten (8,6 miljoner euro plus 12,9 miljoner euro, se skäl 74) av följande skäl:

a. Stratoni hade ett giltigt gruvdriftstillstånd, en etablerad gruvrelaterad infrastruktur och ett positivt värde som härrörde från dess verksamhet (positivt nettonuvärde) och var därför driftklar vid tidpunkten för försäljningen.

b. Kommissionen anser när det gäller Skouries att det inte fanns några administrativa eller ekonomiska hinder för att bevilja gruvdriftstillstånd eller för att bygga den gruvrelaterade infrastrukturen och bedriva gruvverksamhet. Skouries hade också ett positivt värde som härrörde från dess verksamhet (positivt nettonuvärde).

(78) Grekland och stödmottagaren hävdar att gruvornas värde enligt Behre Dolbears uppskattning inte kan beaktas eftersom det hänför sig till tillgångarna inklusive de tillhörande gruvdriftstillstånden, medan Ellinikos Xrysos endast förvärvade tillgångarna. Gruvdriftstillstånden skulle beviljas senare av den grekiska staten. Kommissionen godtar inte detta argument eftersom, så som visas ovan, Stratoni hade ett giltigt gruvdriftstillstånd vid tidpunkten för försäljningen. Så som också visats ovan fanns det inga administrativa hinder för att bevilja ett gruvdriftstillstånd till förmån för Skouries. Kostnaden för att ansöka om och erhålla ett gruvdriftstillstånd för Skouries var begränsat till avgifterna för geologer och andra experter för att ta fram de studier som krävs för tillståndet och för de avgifter som hänför sig till den garantiförbindelse som krävs av det behöriga ministeriet. Enligt den information som de grekiska myndigheterna har lämnat uppgår var och en av de ovanstående kostnaderna som högst till omkring 5 000 euro som en engångskostnad plus 600 000 euro per år. Kommissionen anser att dessa belopp är låga jämfört med de totala kapitalkostnaderna för exploatering och byggandet av gruvan i Skouries, som uppgick till 268 miljoner US-dollar år 2004, dvs. 220 miljoner euro (se skäl 66). Kommissionen anser att de ovanstående kostnaderna för gruvdriftstillståndet inte var något hinder för ett företag som är villigt att investera i Skouries. Kommissionen konstaterar också att Behre Dolbear-rapporten även omfattar ”administrativa” kostnader i beräkningen av gruvans nettonuvärde. Kommissionen anser därför att hänsyn har tagits till ovanstående kostnader (för att ansöka om och erhålla ett gruvdriftstillstånd för Skouries) i Behre Dolbear-rapporten.

(79) På grundval av det ovanstående uppskattas värdet för gruvorna till 16 miljoner euro för alla tre gruvorna (21,5 miljoner euro minus 5,5 miljoner euro).

a.b **Beräkning av markvärdet**

(80) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att marken som ett gruvföretag förvärvar endast kan användas för gruvverksamhet och inte har något marknadsvärde eftersom grekisk lagstiftning prioriterar gruvverksamhet i sådana områden. Därför ledde värdeminskningen för gruvdriftsrättigheterna på grund av det långvariga driftsavbrottet och återkallandet av gruvdriftstillstånden också till en minskning av markvärdet.

(81) När det gäller ovanstående fråga betraktar kommissionen marken i fråga som en tillgång för ett gruvföretag, och inte som någon ”fast egendom” i en vidare bemärkelse på grund av gruvverksamhetens natur (förorening, miljöstörning etc.), vilket skulle göra möjligheten att sälja sådana tillgångar separat från gruvorna diskutabel.

(82) Kommissionen anser också att varje affärstillgång har ett värde eftersom det bidrar till eller kan bidra till företagets verksamhet och till uppnående av avkastning. Kassandragruvorna utgjorde ett företag som var driftklart vid tidpunkten för försäljningen och kommissionen anser därför att marken skulle kunna ha använts för gruvverksamheten och därmed hade ett värde. Kommissionen kan följaktligen inte godta det argument som Grekland och Ellinikos Xrysos har framfört.

(83) Hellenic Mining Watch hävdar att Kassandragruvornas tillgångar även omfattar en betydande fast egendom som i avsevärd grad ökar gruvornas totala värde men som inte har tagits i beaktande i Behre Dolbear-rapporten.

(84) Kommissionen konstaterar att Behre Dolbear-rapporten inte tar någon hänsyn till marken, separat från gruvorna. I Behre Dolbear-rapporten betraktas marken som en icke-mineralhaltig tillgång för Kassandragruvorna och den värderas till 6 miljoner euro ([23]), oberoende av avkastningsvärdemetoden.

(85) Behre Dolbear anger dock i sin rapport att det värde som tillskrivs marken är det värde som Ellinikos Xrysos har rapporterat och att man inte har värderat marken själv. Kommissionen måste därför verifiera detta värde.

(86) Kommissionen har i detta avseende använt det pris som betalades för marken i 1995 års offentliga anbudsförfarande vid försäljningen av Kassandragruvorna till TVX Hellas (se skäl 6). Detta är ingen primär utan en sekundär beräkning som är avsedd att kontrollera giltigheten hos det värde som anges i Behre Dolbear-rapporten (6 miljoner euro).

(87) De grekiska myndigheterna godtar att det värde som bestämts genom 1995 års offentliga anbudsförfarande kan beaktas och att värdet på marken kan betraktas som oförändrat. Kommissionen konstaterar att i samband med 1995 års försäljning av Kassandragruvorna till TVX Hellas tilldelades marken ett pris på 1,2 miljarder grekiska drakmer. Kommissionen betonar det faktum att det inte finns några giltiga prisreferenser eller prisindex för Kassandragruvornas mark, vilken betraktas som en tillgång för ett gruvföretag och inte någon ”fast egendom” i någon vidare bemärkelse (se skäl 81). Om det hade funnits några sådana giltiga prisreferenser eller prisindex hade det varit möjligt att beräkna ett uppdaterat referensvärde. Eftersom dessa saknas anser kommissionen att 1995 års pris är den bästa tillgängliga uppskattningen i det aktuella ärendet. Därför utgår kommissionen från 1,2 miljarder grekiska drakmer eller 3,5 miljoner euro (med tillämpning av en växelkurs på 340,75 GRD/EUR med vilken Grekland kom in i euroområdet 2001) som ett skäligt marknadsvärde för marken.

([23]) Se s. 42 i Behre Dolbear-rapporten, ”Icke-mineralhaltiga tillgångar och skulder”.

(88) Efter 1995 förvärvade TVX Hellas ytterligare 70 tomter (under perioden 1997–2000, de flesta under 1998 och 1999). Kommissionen konstaterar att anskaffningsvärdet för dessa ytterligare 70 tomter uppgår till 1,1 miljoner euro, enligt TVX Hellas redovisning. Kommissionen anser att detta anskaffningsvärde är marknadsorienterat eftersom det sattes av marknaden. Genom att addera de två ovanstående värdena (3,5 miljoner euro plus 1,1 miljoner euro) kan det totala skäliga marknadsvärdet för marken fastställas till 4,6 miljoner euro.

(89) Detta belopp på 4,6 miljoner euro utgör det nominella värdet för marken år 2003, baserat på priserna för 1995 och 1997–2000. Kommissionen anser att detta värde måste justeras i enlighet med det grekiska generalindexet för industriproduktionspriserna för perioderna 1995–2003 och 1998–2003. Indexet för industriproduktionspriserna används eftersom marken i fråga är en tillgång för ett industriföretag och justeringen måste vara representativ för prisändringar inom industrisektorn. Denna justering av försäljningspriserna för 1995 och 1997–2000 leder till ett slutligt belopp på 5,9 miljoner euro i december 2003.

(90) Kommissionen konstaterar att ovanstående värde på 5,9 miljoner euro i hög grad stämmer överens med värdet på 6 miljoner euro som Behre Dolbear angav i sin värderingsrapport (se skäl 84). Kommissionen anser att denna överensstämmelse bekräftar att Ellinikos Xrysos värdering av marken som användes i Behre Dolbear-rapporten är sund, och därför motiverar att siffran 6 miljoner euro kan användas som ett skäligt marknadsvärde i december 2003.

a.c **Beräkning av mineralreservernas värde**

(91) 2003 års försäljning omfattar också en mängd mineralreserver med slig av guld ([24]). De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att år 2003 hade de ovanstående reserverna ett negativt värde på grund av det relativt låga priset på guld och de relativt höga tillhörande kostnaderna.

(92) De grekiska myndigheterna har tillhandahållit en beräkning av den kritiska punkten för priset vid vilken en försäljning av ovanstående reserver skulle vara lönande. Med hänsyn tagen till koncentrationen av guld i mineralen, dvs. 0,7 uns guld per ton, och priset på guld den 12 december 2003, dvs. 407 US-dollar per uns, var värdet på guldsligen i guldreserverna 284,9 US-dollar per ton. De grekiska myndigheterna tillhandahöll också kostnaderna som hänförde sig till handeln med ovanstående reserver: bearbetningskostnader på 245 US-dollar per uns och 171,5 US-dollar per ton, transportkostnader på 50 US-dollar per ton, saneringstillägg på 270 US-dollar per ton och bearbetningsavgifter på 5 US-dollar per uns och 4,1 US-dollar per ton. Beräkningen av ovanstående leder till ett negativt försäljningspris på -210,7 US-dollar per ton.

([24]) Slig är den värdefulla restmetall från vilken det mesta av den värdelösa bergarten har avlägsnats. Restmetallen är ett råmaterial för smältning, dvs. extraktiv metallurgi.

(93) Kommissionen har verifierat ovanstående beräkning. Kommissionen anser att priset på reserverna vid tidpunkten för försäljningen inte var vinstgivande på grund av de ovanstående priserna och kostnaderna. Handel med guldmineralreserver skulle eventuellt kunna vara lönande om transportkostnaderna ändrades eller förväntades ändras men detta var inte möjligt att uppskatta. I Behre Dolbear-rapporten finns inte heller något värde på guldmineralreserverna. Därför anser kommissionen att värdet på dessa reserver inte kan beräknas.

(94) Hellenic Mining Watch påstår att de guldhaltiga mineralreserverna hade ett betydande värde som uppgick till 80 miljoner euro. Kommissionen konstaterar att detta värde på 80 miljoner euro inte stöds av några uppgifter eller bevis som tillhandahålls av Hellenic Mining Watch. På grundval av detta och med hänsyn till ovanstående beräkning, av vilken det verkar som att värdet på dess reserver inte kan beräknas, tillbakavisar kommissionen Hellenic Mining Watchs argument.

(95) Kommissionen konstaterar att de tillgångar som såldes i december 2003 också omfattade två mineralfyndigheter med bly och zink. I Behre Dolbear-rapporten ingår en uppskattning av värdet på den befintliga blysligen och zinksligen den 30 juni 2004 ([25]). Denna uppskattning är separat från beräkningen av gruvornas nettonuvärde och utgör inte någon del av värderingen enligt avkastningsvärdemetoden. Den tillhandahåller smältverkets nettoavkastning ([26]) för gruvans ägare: först beräknas värdet på metallinnehållet (bly, silver och zink) på grundval av marknadspriserna och de tillgängliga kvantiteterna, därefter tillämpas ”smältverkets betalningsplan” (kostnaden för vidarebearbetning, som köparen av mineralerna debiterar producenten), med hänsyn tagen till särskilda villkor för avdrag av denna kostnad (särskilda avskrivningssatser, bearbetnings- och raffineringsavgifter och fraktkostnader), slutligen dras smältverkets betalningsplan av från ovanstående värde för metallinnehållet ([27]).

(96) Kommissionen konstaterar att ovanstående metod är den standardmetod som används för att beräkna betalningar för metaller. Därför kommer kommissionen att använda ovanstående metod för att uppskatta marknadsvärdet på de mineralfyndigheter som Ellinikos Xrysos förvärvade i december 2003, baserat på mängden mineralfyndigheter och metallpriserna i december 2003 ([28]). Genom att tillämpa ovanstående metod på mängden mineraler, metallpriserna i december 2003 och specialvillkoren i smältverkets betalningsplan för Ellinikos Xrysos, drar kommissionen slutsatsen att marknadsvärdet för de mineralfyndigheter som Ellinikos Xrysos förvärvade i december 2003 uppgick till 3,7 miljoner US-dollar eller 3 miljoner euro (med tillämpning av en växelkurs på 1,2254 USD/EUR, dvs. växelkursen per det datum då mineralerna såldes till Ellinikos Xrysos, nämligen den 12 december 2003).

(97) Kommissionen konstaterar, enligt de uppgifter som stödmottagaren har lämnat, att mineralfyndigheterna av bly och zink som förvärvades i december 2003 såldes i december 2004 (den 1 december 2004 och den 31 december 2004), dvs. efter att Behre Dolbear-rapporten hade tagits fram. Kommissionen anser därför att de särskilda omständigheter som är tillämpbara på den ovanstående metoden (beräkningen av fyndigheternas värde i juni 2004, se skäl 95) även gäller beräkningen av mineralfyndigheternas värde i december 2003 eftersom det inte genomfördes någon annan försäljning av mineral mellan december 2003 och juni 2004 som skulle ha lett till några nya omständigheter.

a.d **Slutsats om fördel**

(98) Ovanstående beräkning ger ett totalt värde för Kassandragruvorna på 25 miljoner euro, vilket är summan av värdet på gruvorna (16 miljoner euro), marken (6 miljoner euro) och mineralreserverna (3 miljoner euro).

(99) Detta totala värde är avsevärt lägre än det värde som presenteras i Behre Dolbear-rapporten som ett skäligt marknadsvärde för Kassandragruvornas tillgångar (500 miljoner US-dollar eller 411 miljoner euro, se skäl 19). Det värde som presenterades i Behre Dolbear-rapporten nämndes i kommissionens beslut av den 10 december 2008 om att inleda ett formellt granskningsförfarande som en indikation på att försäljningspriset låg under gruvornas marknadsvärde.

(100) Anledningen till avvikelsen från värdet i Behre Dolbear-rapporten (500 miljoner US-dollar) är att detta härrör från två värderingsmetoder vilka inte lämpar sig i det aktuella ärendet (se tabell 1 ovan), nämligen ”liknande transaktioner” och ”börsvärdesmetoden”, som inte kan godtas av följande skäl: a) grunden för en värdering enligt liknande transaktioner är diskutabel eftersom två gruvor inte kan vara identiska: varje mineralfyndighet, även när det gäller samma råvara, skiljer sig i viss utsträckning från andra fyndigheter, b) börsvärdesmetoden rekommenderas som en sekundär värderingsmetod eller som en tumregel som är lämplig för att kontrollera värderingar som har gjorts med hjälp av primära metoder såsom avkastningsvärdemetoden; i det aktuella ärendet kan börsvärdesmetoden inte ens användas som en sekundär värderingsmetod

([25]) Se bilaga 11, ”Kassaflöde för Stratoni-slig”.

([26]) Smältverkets nettoavkastning är det belopp som smältverket eller raffinaderiet betalar till gruvproducenten för mineralprodukten och grundar sig som regel på ett spotpris eller marknadspriset för mineralen, med avdrag för de kostnader som hör samman med vidarebearbetning.

([27]) I informationssyfte konstaterar kommissionen att resultatet av denna beräkning för 30 juni 2004, så som anges i Behre Dolbear-rapporten, är 3,5 miljoner US-dollar, dvs. 2,9 miljoner euro (med tillämpning av växelkursen 1,2155 USD/EUR per den 30 juni 2004).

([28]) Mängden mineralfyndigheter (som lämnats av stödmottagaren): 3 050 ton bly och 2 350 ton zink. Metallpriser (källor: www.kitco.com och www.lme.com): 684 US-dollar per ton bly, 5,6 US-dollar per uns silver och 973 US-dollar per ton zink.

eftersom den endast verifierar värdet från avkastningsvärdemetoden som kommer från börsvärdet under första halvåret 2004, vilket inte kan godtas eftersom denna information gäller en tidpunkt efter försäljningsdatumet och c) Behre Dolbear tillskriver mer trovärdighet till värdet som härrör från avkastningsvärdemetoden.

(101) Det totala värdet som kommissionen har kommit fram till (25 miljoner euro) är alltså mycket lägre än det prisintervall som fås genom avkastningsvärdemetoden (107,2–331,1 miljoner euro, se skäl 69). Anledningen till detta är att det senare priset omfattar a) värdet på de tillgångar som inte överläts i december 2003, t.ex. fordringar, kassaflöde och mineralreserver (värdena för juni 2004 skiljer sig från dem för december 2003, se beräkningen i skälen 91–97) och b) mineraltillgångarna som i Behre Dolbear-rapporten betecknas som spekulativa och osäkra ([29]) (brytningsbart material eller prospekteringspotential). De senare ingår inte i kassaflödena för bestämningen av nettonuvärdet enligt avkastningsvärdemetoden (se skäl 72) som endast härrör från bevisade och sannolika reserver, exklusive alla andra tillgångar. Därutöver omfattar ovanstående värdeintervall också olika värden för Olympias enligt tre olika prisscenarier. Kommissionen godtar inte dessa värden (se skälen 72–76). Slutligen påverkas ovanstående värdeintervall av de olika prissättningscenarierna, av vilka kommissionen endast godtar ett (se skäl 72).

(102) Kommissionen drar slutsatsen att marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar uppgick till 25 miljoner euro vid tidpunkten för deras försäljning till Ellinikos Xrysos.

(103) Kommissionen anser att värdet för den fördel som Ellinikos Xrysos har åtnjutit uppgår till 14 miljoner euro, vilket är skillnaden mellan det totala skäliga marknadsvärdet för Kassandragruvorna (25 miljoner euro) och det pris som betalades vid försäljningen (11 miljoner euro).

(104) På grundval av ovanstående analys av de argument som Grekland och stödmottagaren har framfört och med hänsyn till beräkningen av marknadsvärdet för de sålda tillgångarna och jämförelsen av detta marknadsvärde med det pris som verkligen betalades av Ellinikos Xrysos anser kommissionen att fördelskriteriet är uppfyllt.

b. ***Statliga medel***

(105) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att Grekland endast agerade som en mellanhand i 2003 års försäljning och att Grekland aldrig ägde gruvorna. De hävdar också att Grekland aldrig tog emot några pengar från 2003 års försäljning eftersom de 11 miljonerna euro betalades direkt till TVX Hellas. Slutligen hävdar de grekiska myndigheterna och stödmottagaren att 1995 års försäljningstransaktion ägde rum mellan TVX Hellas och den tidigare ägaren, ett privat företag som höll på att avvecklas.

(106) Kommissionen konstaterar att Grekland var en aktiv part i båda transaktionerna, vilka genomfördes via två olika avtal. I det andra avtalet övertog Grekland förpliktelserna som en säljare, men hade samtidigt rätt till intäkten från försäljningen. Denna intäkt betalades direkt till TVX Hellas för att täcka en särskild förpliktelse till den grekiska staten, vilket åter demonstrerar Greklands roll som säljare och inte enbart en mellanhand. När det gäller argumentet om att 1995 års försäljning ägde rum mellan TVX Hellas och ett privat företag anser kommissionen att detta är irrelevant för frågan om statliga medel i det aktuella ärendet, eftersom detta kriterium endast granskas för 2003 års försäljning.

(107) Således godtar inte kommissionen de argument som de grekiska myndigheterna och stödmottagaren har framfört och anser att kriteriet om statliga medel är uppfyllt.

c. ***Selektivitet***

(108) Kassandragruvorna såldes till Ellinikos Xrysos och därför gynnades Ellinikos Xrysos selektivt av skillnaden mellan försäljningspriset och marknadsvärdet för de sålda tillgångarna. Kommissionen anser därför att åtgärden är selektiv eftersom den endast gynnar detta företag.

(109) Varken Grekland eller stödmottagaren har bestridit denna punkt.

d. ***Snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater***

(110) Ellinikos Xrysos är verksamt inom en sektor vars produkter är föremål för en utbredd handel mellan medlemsstaterna. Det finns brytning av zink, koppar, bly, guld och silver i elva medlemsstater utöver Grekland, nämligen Förenade Kungariket, Italien, Finland, Polen, Slovakien, Rumänien, Bulgarien, Spanien, Irland, Portugal och Sverige ([30]). Det bedrivs handel med zink, koppar, bly, guld och silver i alla medlemsstater ([31]). Vidare innebar de aktuella stödåtgärderna en fördel för Ellinikos Xrysos jämfört med dess konkurrenter (se skälen 39–104). I de fall då statligt stöd stärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln mellan medlemsstaterna måste dessa företag anses påverkas av detta stöd. Kriteriet om snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater är därför uppfyllt.

([29]) Se sidorna 10, 16 och 20.

([30]) *Källa:* European Association of Mining Industries, http://www.euromines.org

([31]) *Källa:* European Mineral Statistics 2004–2008, British Geological Survey, http://www.bgs.ac.uk/

(111) Varken Grekland eller stödmottagaren har bestridit denna punkt.

e. ***Slutsats om förekomst av stöd i åtgärd 1***

(112) Mot bakgrund av det ovanstående drar kommissionen slutsatsen att 2003 års försäljning av Kassandragruvorna till Ellinikos Xrysos utgör statligt stöd till förmån för Ellinikos Xrysos i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Stödbeloppet är 14 miljoner euro, vilket är skillnaden mellan det pris som betaldes i 2003 års försäljning, nämligen 11 miljoner euro, och marknadsvärdet för de sålda tillgångarna vid tidpunkten för försäljningen, nämligen 25 miljoner euro.

ÅTGÄRD 2: SKATTEBEFRIELSE OCH REDUCERING AV JURIDISKA KOSTNADER

b. ***Statliga medel***

(113) Enligt Grekland och stödmottagaren omfattar reduceringen av de juridiska kostnaderna inte några statliga medel eftersom advokaterna är privata yrkesutövare, och inte offentliganställda, och att skatterna och pålagorna på deras arvoden betalades i vederbörlig ordning. De juridiska kostnaderna betalades inte heller, enligt Grekland, av staten. Reduceringen av de juridiska kostnaderna stipuleras likväl i artikel 5 i köpeavtalet, i vilken anges att de lagstadgade rättigheterna och juridiska kostnaderna ”ska reduceras till 5 % av minimiavgiften, enligt vad som anges i den relevanta lagstiftningen”.

(114) Kommissionen håller med om att advokaterna inte är offentliganställda. Å andra sidan konstaterar kommissionen att notarierna faktiskt är offentliganställda tjänstemän. Notarierna får inte någon lön, deras inkomst kommer uteslutande från klienterna och inte från statsbudgeten.

(115) Kommissionen konstaterar också att de juridiska kostnaderna i samband med ett köpeavtal faller på parterna. I det aktuella ärendet godtar kommissionen de grekiska myndigheternas synpunkt om att staten inte betalade de ovanstående kostnaderna i stället för köparen.

(116) Kommissionen anser därför att reduceringen av de juridiska kostnaderna inte omfattar statliga medel och därför inte utgör något statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

(117) När det gäller skattebefrielsen är syftet med skatter att finansiera statsbudgeten. Om skatterna inte drivs in leder detta till att staten berövas på resurser. Kommissionen anser att därför att skattebefrielsen omfattar statliga medel.

b. ***Fördel***

(118) Kommissionen konstaterar att det finns två debiterbara skatter på försäljningen av Kassandragruvorna: 1) skatt för överlåtelsen av gruvorna, till en skattesats på 5 % och 2) skatt på marköverlåtelsen, till en skattesats på 7 % till 9 %.

(119) Ellinikos Xrysos hävdar att åläggandet av skatt på 2003 års försäljning skulle vara för tidig eftersom köpeavtalet inte var definitivt på grund av annulleringsklausulen. Kommissionen godtar inte detta argument, eftersom denna annulleringsklausul endast föreskriver en annullering av försäljningen i de fall då parterna inte kan uppfylla vissa skyldigheter för att trygga dess effekt. Det är en standardklausul som ingår i de flesta avtal och innebär inte att dessa avtal inte är definitiva. I avtalet föreskrivs hur den träder i kraft. I artikel 9 i avtalet anges att avtalet träder i kraft det datum då den lag som ratificerar avtalet offentliggörs i Greklands officiella tidning. Slutligen hänvisas det inte i avtalet till något slags icke-definitiv status. Kommissionen anser därför att avtalet var definitivt och att lämpliga skatter skulle ha påförts.

(120) De grekiska myndigheterna och stödmottagaren hävdar att gruvornas värde var negativt och att det därför krävdes ett incitament för potentiella köpare. När det gäller detta argument konstaterar kommissionen att gruvornas värde vid tidpunkten för försäljningen inte var negativt utan positivt och uppgick till 16 miljoner euro (enligt beräkningen i skälen 68–79).

(121) Kommissionen konstaterar att överlåtelse av gruvor enligt den grekiska gruvlagen beskattas med 5 % baserat på deras värde och att detta är tillämpligt på transaktioner ”mot vederlag” (”*με επαχθή αιτία*”). De grekiska myndigheterna hävdar att transaktioner ”mot vederlag” är transaktioner som orsakas av olyckliga omständigheter, t.ex. att ägaren dör, och att skatten på 5 % endast gäller sådana transaktioner och inte var tillämplig i det aktuella ärendet. Kommissionen kan inte godta detta argument eftersom transaktioner ”mot vederlag” enligt kommissionens undersökning är sådana transaktioner där personen som förvärvar en tillgång erlägger någon form av ersättning, och mer generellt transaktioner i vilka det förekommer någon form av vederlag för förvärvet. Detta är en väletablerad och accepterad tolkning ([32]).

(122) År 2003 var marknadsvärdet för gruvorna 16 miljoner euro (enligt beräkningen i skälen 68–79). Kommissionen anser därför att den motsvarande skatten för gruvorna som såldes år 2003 borde vara 0,8 miljoner euro.

(123) Därutöver medger Grekland att en skatt på mellan 7 och 9 % debiteras vid all markförsäljning, oberoende om det är en försäljning av företagstillgångar eller privatpersoners tillgångar. Kommissionen mottog två skrivelser om

([32]) Se exempelvis *Ερμηνεία και νομολογία Αστικού Κώδικα* [Tolkning och rättspraxis för civillagstiftningen], Vasilios Vathrakokilis, domare i högsta domstolen, vol. 2, 2003, s. 636.

denna fråga, en från finansministeriet och en från ministeriet för miljö, energi och klimatförändring (behörigt för gruvverksamhetsfrågor) som motsäger varandra. Kommissionen påpekade denna motsägelse för de grekiska myndigheterna men mottog aldrig någon skrivelse med något slutligt yttrande. Kommissionen godtar därför den information som lämnades av finansministeriet, som är det departement som ansvarar för skattefrågor.

(124) År 2003 var marknadsvärdet för marken 6 miljoner euro (enligt beräkningen i skälen 80–90). Kommissionen anser därför att 2003 års markförsäljning skulle ha lett till en skatt på 0,54 miljoner euro ([33]).

(125) Eftersom skattesatsen enligt 2003 års köpeavtal var noll för överlåtelsen anser kommissionen att de ovanstående beloppen (totalt 1,34 miljoner euro) utgör en fördel som gynnar Ellinikos Xrysos.

(126) Grekland och stödmottagaren hävdar att skattebefrielsen uppgick till 38 000 euro och därför var lägre än tröskelvärdet för stöd av mindre betydelse ([34]) och därför inte innebar någon fördel för köparen. Kommissionen kan inte godta detta argument eftersom tröskelvärdet för stöd av mindre betydelse, som var 100 000 euro vid tidpunkten för 2003 års försäljning, gäller oberoende av typen av stöd eller vad som eftersträvas. Det går därför inte att först separera de olika stödåtgärderna i fråga, dvs. åtgärd 1 och 2 och sedan endast betrakta en del av åtgärd 2, dvs. skattebefrielsen. Kommissionen har betraktat de två stödåtgärderna i det aktuella ärendet och konstaterat att de tillsammans omfattar stödbelopp som överstiger tröskelvärdet för stöd av mindre betydelse på 100 000 euro och anser följaktligen att det beviljade stödet inte uppfyller villkoren för stöd av mindre betydelse. På grundval av det ovanstående står kommissionen fast vid den slutsats som man kom fram till i skäl 125.

c. ***Selektivitet***

(127) Selektivitetskriteriet är uppfyllt på samma sätt som i skäl 108.

d. ***Snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater***

(128) Slutligen är kriteriet om snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater uppfyllt på samma sätt som i skäl 110.

e. ***Slutsats om förekomst av stöd i åtgärd 2***

(129) Mot bakgrund av det ovanstående drar kommissionen slutsatsen att skattebefrielsen utgör statligt stöd som uppgår till 1,34 miljoner euro till förmån för Ellinikos Xrysos i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Kommissionen anser å andra sidan att reduceringen av de juridiska kostnaderna inte utgör något statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

IV.b. *STÖDETS FÖRENLIGHET MED DEN INRE MARKNADEN*

ALLMÄNT

(130) Eftersom åtgärderna utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste deras förenlighet med den inre marknaden bedömas med hänsyn till de undantag som anges i punkt 2 och 3 i artikeln.

(131) Artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget innehåller undantag till den allmänna regeln om att statligt stöd är oförenligt med den inre marknaden enligt det som fastställs i artikel 107.1.

(132) Nedan kommer kommissionen att bedöma åtgärdernas förenlighet med den inre marknaden med avseende på dessa undantag.

UNDANTAG ENLIGT ARTIKEL 107.2 I EUF-FÖRDRAGET

(133) Undantagen i artikel 107.2 i EUF-fördraget är inte tillämpliga i det aktuella ärendet: åtgärden är inte av social karaktär, den har inte beviljats till enskilda konsumenter, den är inte avsedd att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser och den har inte beviljats till vissa områden i Förbundsrepubliken Tyskland som har påverkats av landets delning.

UNDANTAG ENLIGT ARTIKEL 107.3 I EUF-FÖRDRAGET

(134) Ytterligare undantag anges i artikel 107.3 i EUF-fördraget. De undantag som anges i artikel 107.3 b, d och e är uppenbarligen inte tillämpliga och har inte framförts av de grekiska myndigheterna. Nedan kommer kommissionen att bedöma åtgärdernas eventuella förenlighet med den inre marknaden enligt artikel 107.3 a och c.

(135) Enligt artikel 107.3 a kan ”stöd som är avsett att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning” förklaras vara förenligt med den inre marknaden. Kassandragruvorna är belägna i ett område som är berättigat till stöd enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget och Ellinikos Xrysos skulle därför eventuellt vara berättigat till regionalstöd

(136) I riktlinjerna för statligt regionalstöd som var tillämpliga vid tidpunkten för 2003 års försäljning (1998 års riktlinjer för regionalstöd ([35])) anges villkoren för att regionalt investeringsstöd ska godkännas.

([33]) Beräkning vid tillämpning av en skattesats på 7–9 %: 15 000 euro × 0,07 + 5 990 000 euro × 0.09 = 1 050 euro + 539 100 euro = 540 150 euro.

([34]) Se fotnot 13 ovan.

([35]) EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.

(137) Enligt 1998 års riktlinjer för regionalstöd är regionalstöden avsedda att användas för antingen produktiva investeringar (nyinvesteringar) eller för skapande av sysselsättning som har samband med investeringen.

(138) När det gäller möjligheten att betrakta åtgärderna som stöd för skapande av sysselsättning bör det betonas att när det gäller regionalstöd för skapande av sysselsättning förstås en nettoökning av antalet arbetstillfällen hos det granskade företaget i förhållande till genomsnittet under en referensperiod och de antal arbetstillfällen som eventuellt har försvunnit under samma period ska därför dras av från det antal arbetstillfällen som har skapats under den aktuella perioden. Vidare måste stödbeloppet beräknas på grundval av lönekostnaden och får inte överskrida en viss procentandel av lönekostnaden för en nyanställd, beräknat över en tvåårsperiod.

(139) När det gäller dessa krav konstaterar kommissionen att köpeavtalet endast innehöll en vag klausul som gav Ellinikos Xrysos rätt att enligt eget gottfinnande rekrytera ett valfritt antal anställda, beroende på företagets behov, och att ovanstående villkor därför inte är uppfyllda. Kommissionen anser därför att skapande av sysselsättning i den mening som avses i riktlinjerna inte beaktades.

(140) Enligt 1998 års riktlinjer för regionalstöd är en nyinvestering en investering i anläggningstillgångar i samband med etablering av en ny anläggning, utökning av kapaciteten vid en befintlig anläggning eller igångsättning av en verksamhet som medför en genomgripande förändring av en befintlig verksamhets produkter eller produktionsprocesser (genom rationalisering, omstrukturering eller modernisering) ([36]).

(141) Kommissionen godtar att förvärvet av Skouries kan betraktas som en nyinvestering på grundval av ovanstående definition i riktlinjerna. Vid tidpunkten för 2003 års försäljning fanns det inte någon etablerad gruvrelaterad infrastruktur i Skouries och det fanns ett behov för en investering i anläggningstillgångar i syfte att starta en ny gruva (se skäl 66).

(142) När det gäller Stratoni hyser kommissionen tvivel om huruvida försäljningen av tillgångar kan betraktas som en nyinvestering i den mening som avses i riktlinjerna ([37]).

([36]) Se punkt 4.4 i riktlinjerna.

([37]) Stratoni hade ett giltigt gruvdriftstillstånd och en etablerad gruvrelaterad infrastruktur och var därför driftklar vid tidpunkten för försäljningen (se skäl 77 a). Det verkar inte som att försäljningen av Stratoni hörde samman med en etablering av en ny anläggning, utökning av kapaciteten vid en befintlig anläggning eller igångsättning av en verksamhet som medför en genomgripande förändring av en befintlig verksamhets produkter eller produktionsprocesser.

(143) Enligt 1998 års riktlinjer för regionalstöd kan en investering i anläggningstillgångar i form av ett övertagande av en anläggning som lagts ned eller som skulle ha lagts ned om ett övertagande inte hade ägt rum också betraktas som en nyinvestering.

(144) I detta avseende konstaterar kommissionen att Grekland har visat att gruvorna var nedlagda eller skulle ha lagts ned om de inte hade tagits över av Ellinikos Xrysos ([38]). En sådan investering skulle därför kunna betraktas som en nyinvestering.

(145) Det faktum att försäljningen av Kassandragruvorna ska betraktas som en nyinvestering innebär inte att denna investering är förenlig med 1998 års riktlinjer för regionalstöd. Två villkor som anges i riktlinjerna är inte uppfyllda, vilket visas i skälen 146–152 nedan:

(146) För det första är försäljningen av Kassandragruvorna en åtgärd för ett särskilt ändamål. I detta avseende anges explicit följande i 1998 års riktlinjer för statligt stöd: Ett undantag från principen om stödets oförenlighet enligt artikel 107.1 i fördraget får beviljas endast om en balans kan säkerställas mellan den snedvridning av konkurrensen som stödet leder till och de fördelar utvecklingen av ett mindre gynnat område innebär … Ett individuellt stöd för ett särskilt ändamål till ett enda företag eller stöd som är begränsade till en enda verksamhetssektor kan ha betydande effekter på konkurrensen på den berörda marknaden, medan deras effekter på den regionala utvecklingen riskerar att bli alltför begränsade. Sådana stöd ligger i allmänhet inom ramen för en punktvis eller sektorsinriktad industripolitik och skiljer sig ofta från andan i regionalstödspolitiken som sådan. Regionalstödspolitiken måste i själva verket förhålla sig neutral vad gäller fördelningen av produktiva resurser mellan de olika ekonomiska sektorerna. Kommissionen anser att om inget annat kan visas uppfyller sådant stöd inte de krav som anges i det föregående stycket (andra stycket i punkt 2 i riktlinjerna).

(147) Trots det faktum att Grekland vid tidpunkten då kommissionen fattade beslut om att inleda ett förfarande den 10 december 2008 ombads framföra sina synpunkter på stödets förenlighet med den inre marknaden enligt artikel 107.3 i EUF-fördraget och 1998 års riktlinjer för regionalstöd konstaterar kommissionen att Grekland har misslyckats med att visa att försäljningen av Kassandragruvorna säkerställde en balans mellan den snedvridning av konkurrensen som stödet leder till och de fördelar utvecklingen av ett mindre gynnat område innebär.

([38]) Visserligen hade staten som ägare av gruvorna inte själv utnyttjat dem ekonomiskt. Därför ska Ellinikos Xrysos köp av gruvorna betraktas som nödvändigt för att förhindra att dessa tillgångar försvann från stödområdet i fråga.

(148) För det andra måste regionalstödet ha en stimulanseffekt, dvs. det måste innebära ett verkligt incitament för att genomföra en investering som annars inte hade gjorts i stödområdet. I detta hänseende anges det i riktlinjerna att stödordningarna ska föreskriva att ansökan om stöd lämnas innan projekten börjar verkställas ([39]). Detta villkor gäller också för stödåtgärder för ett särskilt ändamål ([40]). Grekland visade varken att stödmottagaren uppfyllde ovanstående krav eller att stödmottagaren hade lämnat in någon ansökan om stöd innan projektet påbörjades.

(149) När det gäller stödets stimulanseffekt konstaterar kommissionen att Grekland inte genomförde något öppet och villkorslöst anbudsförfarande vid försäljningen av Kassandragruvorna. Kommissionen anser att ett sådant öppet och villkorslöst anbudsförfarande skulle ha varit ett test för att verifiera om det fanns några villiga investerare på marknaden för gruvorna. Eftersom ett sådant anbudsförfarande inte ägde rum anser kommissionen att Grekland inte verifierade graden av villighet hos marknaden att investera i Kassandragruvorna och därmed inte verifierade behovet av något stöd med stimulanseffekt.

(150) Därutöver konstaterar kommissionen att förvärvet av Kassandragruvorna utgjorde en investering inom gruvsektorn. Sektorn är en kapitalintensiv näringsgren där betydande investeringssummor krävs för affärsutveckling och affärsverksamhet. I det aktuella ärendet uppgick kapitalkostnaderna enligt Behre Dolbear-rapporten för exploateringen och byggandet av gruvan i Skouries till 220 miljoner euro (se skäl 66). Kommissionen konstaterar att detta belopp är betydligt högre än stödbeloppet i fråga, nämligen 15,34 miljoner euro (se de sammanslagna beloppen i skälen 111 och 124). Det ovanstående stödbeloppet utgör endast 7 % av den investering som krävdes i en av gruvorna. Vidare mottog kommissionen inte några bevis som visade att Ellinikos Xrysos inte kunde genomföra investeringen utan stöd. Tvärtom medger Grekland och Ellinikos Xrysos att det senare skulle genomföra investeringar för att exploatera gruvorna ([41]). Kommissionen anser därför att stödet i fråga inte hade någon stimulanseffekt och därför inte var nödvändigt för investerare som var villiga att köpa Kassandragruvorna.

([39]) Se punkt 4.2 i riktlinjerna.

([40]) Se dom av den 14 januari 2009 i mål T-162/06, Kronoply mot kommissionen, REG 2009, s. II-1, punkterna 80 och 81. I denna dom fastställer förstainstansrätten inte om stödet i fråga hade någon stimulanseffekt, utan konstaterar att stimulanseffekten är ett villkor för regionalstödets förenlighet med den inre marknaden och att punkt 4.2 i 1998 års riktlinjer för regionalstöd gäller den kronologiska ordningen och således hänvisar till en prövning i tidsmässigt hänseende, vilket är fullt ändamålsenligt när det gäller bedömningen av huruvida stimulanseffekt föreligger. Se även kommissionens beslut av den 14 oktober 1998 om ett stöd som Österrike avser att bevilja LiftgmbH (K(1998) 3212), som är ett negativt beslut baserat på bristen på stimulanseffekt hos ett stöd för en direkt utländsk investering av ett stort företag.

([41]) Så som stipuleras i artikel 3.2–3.5 i 2003 års köpeavtal skulle

(151) Slutligen misslyckades Grekland med att på något sätt demonstrera stimulanseffekten för stödet i fråga.

(152) På grundval av det ovanstående anser kommissionen att försäljningen av Kassandragruvorna inte uppfyller testerna i 1998 års riktlinjer för regionalstöd för att förklara stödet förenligt med den inre marknaden som stöd för nyinvestering.

(153) Det kan också övervägas om stödet kan förklaras förenligt med den inre marknaden som ett driftsstöd enligt 1998 års riktlinjer för regionalstöd. I riktlinjerna definieras driftsstöd som stöd som är avsedda att minska ett företags löpande kostnader. I enlighet med riktlinjerna kan driftsstöd beviljas i undantagsfall i regioner som faller under undantaget i artikel 107.3 a i EUF-fördraget.

(154) Enligt riktlinjerna är driftsstöd stöd som är avsedda att minska ett företags löpande kostnader (punkt 4.15). Löpande kostnader är icke-kapitalbaserade och normalt återkommande kostnader som krävs för att bedriva en verksamhet. Stödet i fråga finansierade inte löpande kostnader i denna mening utan en investering i anläggningstillgångar (förvärv av gruvor och mark) och en skattebefrielse för ovanstående investering (omsättningsskatt). Därför finansierade inte stödet i fråga några löpande kostnader. Kommissionen anser därför att stödet i fråga inte uppfyller definitionen för ett driftsstöd i den mening som avses i riktlinjerna.

(155) Vidare kan driftsstöd, enligt riktlinjerna, beviljas i berättigade regioner, under förutsättning att dess nivå står i förhållande till de handikapp som det är avsett att kompensera för och att medlemsstaten påvisar handikappen och bedömer deras betydelse. I det aktuella ärendet tillhandahöll Grekland inte någon form av mätning eller beräkning av regionens handikapp och för stödets nivå för att visa att den senare stod i proportion till den förra.

(156) Slutligen måste driftsstöd, enligt riktlinjerna, vara begränsade i tiden och avtagande. Kommissionen konstaterar att försäljningen i fråga inte omfattade någon begränsning i tiden eller något avtagande. Både försäljningspriset och skattebefrielsen, så som fastställdes i köpeavtalet, var bestämda och validerade utan någon hänvisning till någon tidsbegränsning eller minskning.

(157) Kommissionen anser därför att stödet inte kan förklaras förenligt med den inre marknaden enligt riktlinjerna.

(158) Kommissionen drar slutsatsen att stödet inte kan förklaras förenligt med den inre marknaden enligt 1998 års riktlinjer för regionalstöd.

(159) När det gäller stödets förenlighet enligt den allmänna gruppundantagsförordningen, genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ([42]), anser kommissionen att Ellinikos Xrysos, på grundval av de ekonomiska uppgifter som de grekiska myndigheterna har lämnat, är ett stort företag, så som visas i skäl 12 ovan. I enlighet med artikel 1.5 i den allmänna gruppundantagsförordningen ingår inte stöd för särskilda ändamål till stora företag i förordningens räckvidd.

(160) I de fall då stöd som omfattas av förordningen beviljas till stora företag ska medlemsstaten, i enlighet med artikel 8.3 i allmänna gruppundantagsförordningen, bekräfta stödets relevanta stimulanseffekt på grundval av ett dokument i vilken genomförbarheten hos stödmottagarens projekt eller aktivitet analyseras, med och utan stöd. Kommissionen har inte mottagit något sådant bevis.

(161) Slutligen betraktas, i enlighet med den allmänna gruppundantagsförordningen, förvärv av kapitaltillgångar som är direkt kopplade till en anläggning som lagts ned eller skulle ha lagts ned om den inte hade blivit uppköpt som en berättigad kostnad under förutsättning att transaktionen sker på marknadsmässiga villkor. De grekiska myndigheterna medger att transaktionen ägde rum utan något öppet, villkorslöst och transparent anbudsförfarande eller oberoende värdering av marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar. Kommissionen anser därför att försäljningen i fråga inte skedde på marknadsmässiga villkor.

(162) Sammanfattningsvis var det stöd som Ellinikos Xrysos beviljades inte förenligt med den inre marknaden enligt den allmänna gruppundantagsförordningen.

(163) Enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget kan ”stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset” anses vara förenligt med den inre marknaden.

(164) Kommissionen anser att undantaget i artikel 107.3 c inte gäller i det aktuella ärendet och att Ellinikos Xrysos inte är berättigat till något stöd för undsättning och/eller omstrukturering. I enligt med punkt 7 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter från 1999, som var tillämpliga vid tidpunkten för 2003 års försäljning ([43]), ”har ett nybildat företag inte rätt till undsättnings- eller omstruktureringsstöd ens om dess finansiella ställning inledningsvis är svag. Detta gäller i synnerhet när ett nytt företag uppstått genom likvidation av ett befintligt företag eller övertagande av detta företags tillgångar.” Ellinikos Xrysos är ett företag som bildades tre dagar innan Kassandragruvorna förvärvades. Omstruktureringsstödet beviljas under förutsättning att det finns en sund omstruktureringsplan och Grekland har inte lämnat in någon sådan omstruktureringsplan. Sammanfattningsvis var det stöd som Ellinikos Xrysos beviljades inte förenligt med bestämmelserna för undsättnings- och/eller omstruktureringsstöd.

(165) Slutligen var Ellinikos Xrysos, när det gäller miljöstöd, skyldigt att uppfylla tillämpliga miljönormer. I synnerhet var företaget skyldigt att genomföra investeringar för att skydda miljön och bedriva gruvverksamhet i enlighet med de grekiska och EU:s miljölagar. Eftersom ovanstående var obligatoriskt enligt lag var det inte nödvändigt att ge något stöd till Ellinikos Xrysos för att företaget skulle följa lagen.

SLUTSATS OM FÖRENLIGHETEN MED DEN INRE MARKNADEN

(166) Mot bakgrund av det ovanstående drar kommissionen slutsatsen att stödåtgärderna i fråga är oförenliga med EUF-fördraget.

(167) Kommissionen anser särskilt att skillnaden mellan marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar och det pris till vilket de såldes till Ellinikos Xrysos utgör ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos som är oförenligt med den inre marknaden. Kommissionen anser också att skatten som Ellinikos Xrysos skulle ha betalat för förvärvet av gruvorna och marken är ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos som är oförenligt med den inre marknaden.

V **SLUTSATSER**

(168) Mot bakgrund av det ovanstående drar kommissionen slutsatsen att åtgärderna i fråga utgör statligt stöd till förmån för Ellinikos Xrysos i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Kommissionen anser särskilt att skillnaden mellan marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar och det pris till vilket de såldes till Ellinikos Xrysos utgör ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos och att den skatt som Ellinikos Xrysos skulle ha betalat för förvärvet av gruvorna och marken också utgör ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos.

(169) Därutöver drar kommissionen slutsatsen att stödåtgärderna i fråga är oförenliga med den inre marknaden. Kommissionen anser särskilt att skillnaden mellan marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar och det pris

([42]) EUT L 214, 9.8.2008, s. 3.

([43]) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

till vilket de såldes till Ellinikos Xrysos utgör ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos som är oförenligt med den inre marknaden och att den skatt som Ellinikos Xrysos skulle ha betalat för förvärvet av gruvorna och marken också utgör ett stöd till förmån för Ellinikos Xrysos som är oförenligt med den inre marknaden.

(170) I enlighet med EUF-fördraget och domstolens rättspraxis har kommissionen behörighet att besluta att den berörda medlemsstaten ska upphäva eller ändra stödet om den fastställer att en stödåtgärd inte är förenlig med den gemensamma marknaden ([44]). Domstolen har också konsekvent framhållit att en stats skyldighet att upphäva stöd som kommissionen har betraktat som oförenligt med den inre marknaden är avsett att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades ([45]). I detta avseende har domstolen fastställt att målet har uppnåtts så snart mottagaren har återbetalat de belopp som har beviljats genom olagligt stöd, och på så sätt förlorat den fördel som mottagaren har åtnjutit gentemot sina konkurrenter på marknaden och därmed har den situation som rådde innan stödet betalades återställts ([46]).

(171) Enligt ovanstående rättspraxis föreskrivs i artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/99 ([47]) att kommissionen vid negativa beslut i fall av olagligt stöd ska besluta att den berörda medlemsstaten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren.

(172) Med hänsyn till att åtgärderna i fråga betraktas som olagliga och oförenliga stöd måste stödbeloppen återkrävas för att återställa den situation som rådde på marknaden innan stödet beviljades. Startpunkten för återkravet ska vara den tidpunkt då fördelen beviljades till förmån för stödmottagaren, dvs. då stödet ställdes till stödmottagaren förfogande, som måste betala ränta tills det återkrävde stödet har betalats tillbaka.

(173) Oförenliga stödinslag för åtgärderna är summan av a) skillnaden mellan marknadsvärdet för Kassandragruvornas tillgångar och det pris till vilket de såldes till Ellinikos Xrysos (14 miljoner euro) och b) den skatt som Ellinikos Xrysos skulle ha betalat för förvärvet av tillgångarna, dvs. gruvorna och marken (1,34 miljoner euro). Summan av beloppen ovan är 15,34 miljoner euro.

(174) När det gäller återkravet konstaterar kommissionen att artikel 4 i 2003 års köpeavtal omfattar två annulleringsbestämmelser, som anger att Ellinikos Xrysos skulle kunna häva köpet på grund av a) en administrativ akt eller rättsakt från de grekiska myndigheterna som ändrar statusen för gruvdriftstillstånden eller b) ett juridiskt beslut (som hänför sig till statusen för gruvdriftstillstånden) som stoppar verksamheten eller genomförandet av investeringsplanen. I båda fallen skulle Ellinikos Xrysos återlämna tillgångarna till den grekiska staten och få tillbaka det totala beloppet på 11 miljoner euro, med en eventuell ytterligare ersättning.

(175) De grekiska myndigheterna har anfört att dessa två bestämmelser skulle kunna aktiveras av ett beslut av kommissionen om att återkräva oförenligt stöd. Om detta är fallet är en fråga om hur avtalet och den nationella lagstiftningen tolkas. Om bestämmelserna aktiveras har detta ingen påverkan på Greklands skyldighet att återkräva de stödbelopp som anges i detta beslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd till ett belopp av 15,34 miljoner euro som Grekland olagligen har genomfört till förmån för Ellinikos Xrysos i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, genom en försäljning av tillgångar och mark under deras värde och en befrielse från tillhörande skatt i syfte att bevara sysselsättningen och skydda miljön och för att skapa ett incitament för potentiella köpare av Kassandragruvorna, är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 2

1. Grekland ska återkräva det stöd som avses i artikel 1 från stödmottagaren.

2. Det stöd som ska återkrävas ska innefatta ränta från den dag då stödet ställdes till stödmottagarens förfogande till den dag det har återbetalats.

3. Räntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i förordning (EG) nr 794/2004 ([48]) och förordning (EG) nr 271/2008 ([49]) om ändring av förordning (EG) nr 794/2004.

4. Grekland ska upphöra med alla utestående utbetalningar av det stöd som avses i artikel 1, med verkan från den dag då detta beslut antas.

([44]) Dom av den 12 juli 1973 i mål C-70/72, Kommissionen mot Tyskland, REG 1973, s. 813, punkt 13.
([45]) Dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 75.
([46]) Dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-3671, punkterna 64–65.
([47]) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.
([48]) EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.
([49]) EUT L 82, 25.3.2008, s. 1.

Artikel 3

1. Återkravet av det stöd som avses i artikel 1 ska genomföras omedelbart och effektivt.

2. Grekland ska säkerställa att detta beslut genomförs inom fyra månader från delgivningen av detta beslut.

Artikel 4

1. Inom två månader från delgivningen av detta beslut ska Grekland lämna följande uppgifter till kommissionen:

a) Det totala belopp (kapital och ränta) som ska återkrävas från stödmottagaren.

b) En detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa beslutet.

c) Dokument som visar att stödmottagaren har anmodats att betala tillbaka stödet.

2. Grekland ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som har vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att återkravet av det stöd som avses i artikel 1 har slutförts. Grekland ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa detta beslut. Grekland ska också lämna detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från stödmottagaren.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Grekland.

Utfärdat i Bryssel den 23 februari 2011.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande